

REC'D OCT 17 1972

N. Y. PUBLIC LIBRARY
 DIV. S
 GRAND CENTRAL STA.
 P. O. BOX 2231
 NEW YORK, NY 10017

KP EXCH

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
 AMERIKOJE ORGANAS

Nr. 19

New York, N. Y. 10001 - rugsėjo-September 29, 1972

65 metal.

SLA DIDYSIS INAŠAS PRASANT LIETUVA PRIPAZINTI NEPRIKLAUSOMA VALSTYBE PRIES 50 METU

Surinkę milijoną Amerikos piliečių parašų, lietuviai juos įteikia Jungtinių Valstijų vyriausybei Washingtone, prašydami pripažinti Lietuvą de jure. Kairėje konsulas J. Bielskus, dešinėje pirmasis pasiuntinybės sekretorius, vėliau SLA Centre sekretorius dr. M. J. Vinikas.

PIRMAJA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA IŠLEIDO IR IŠPLATIO SLA PRIEŠ 71-ERIUS METUS !

Vilniuje 1971 m. Lietuvos Paminklų ir Kraštotyros Draugijos Lietuvių Kalbos Sekcija išleido 12, 000 tiražu 246 puslapių knygą pavadinimą Vardai ir žodžiai. Joje puslapius 176, 177, 178, 179 Arnoldas Poričkinas paskyrė rašiniui, kurį perspausdiname Tėvynėje.

VIENAS KONKURSAS IR JO REZULTATAS

Prieš septyniasdešimt metų (1901 m.) Tiflėje buvo išspausdintas ilgai lauktas lietuvių literatūrinės (bendrinės) kalbos vadovas — Petro Kriaušaičio „Lietuviškos kalbos gramatika“. Minint šios reikšmingos knygos jubiliejų, reikia paminėti ir kitą jubiliejinį įvykį, gerokai nulėmusį šios gramatikos pasirodymą. Tas įvykis — tai prieš septyniasdešimt penkerius metus (1896 m.) JAV lietuvių emigrantų organizacijos „Susivienijimas Lietuvių Amerikoje“ XI seime priimtas nutarimas paskelbti lietuvių kalbos gramatikos konkursą. (Be kita ko, šis konkursas ar tik ne pirmasis lietuvių kultūros istorijoje?)

Geros norminės lietuvių kalbos gramatikos reikalingumas buvo jaučiamas gana seniai. Tiesa, lietuvių kalbos gramatikų būta jau nemaža. Išspausdintos K. Kasakauskio (1832 m.), S. Daukanto „Prasma lotynų kalbos“ (1837), mokslinė A. Sleicherio (1856), plati norminė Fr. Kuršaičio (1876), J. Šykopo (1879—81), M. Mležinio (1886), M. Akeičio (1890). Dar daugiau būta nespausdintų gramatikų, kurių viena kita (J. Juškos, A. Baranausko, K. Jauniaus) buvo pasiekusi ir lietuvių visuomenę. Tačiau vis dėlto tikros norminės gramatikos nebuvo, ir lietuvių rašto žmonėms jos labai trūko. Mūsų inteligentai carinės priespaudos sąlygomis, kai Lietuvoje buvo žiauriausiai slopinamas ne tik kiekvienas politinis, bet ir kultūrinis lietuvių veikimas, galėjo tik svajoti apie geresnę gramatiką, todėl reikėjo šiaip taip verstis jau išleistomis. Imtis kokių žygių parašyti geresnę gramatiką tuo laiku Lietuvoje realių sąlygų nebuvo. (Tąsa 3 pusl.)

JAV. - Senatofinansų komitetas nutarė padidinti socialinio draudimo mokesčius 6 bilijonais dolerių, padidinti senelių gaunamas pensijas ir kitus priedus. Birželio mėn. kongresas priėmė įstatymą, kuriuo visos pensijos pakeliamos 20 nuošimčių. Tas pakėlimas įsigaliojo ši mėnesį. Pagal jį pensininkai spalio mėnesio pradžioje jau gaus didesnes pensijas.

Senato komiteto dabar priimtas siūlymas būtų dar vienas, naujas pakėlimas. Dėl jo gali kilti ginčų pilname senate.

Naujai pensijas padidinti nepriitaria vyriausybė, nurodydama, kad

Padidinamos Soc. Security pensijos

moterų gaunamų 82% buvusio vyro pensijos iki 100% vyro pensijos. Šis punktas palieštų apie 3.8 mil. moterų našlių.

Pasiūlymas padidintų pensijas pasiliekančioms dirbti virš 65 metų amžiaus. To žmogaus pensija kiekvienais metais didėtų 1%.

Komitetas siūlo mokėti minimumą pensijos - \$200 mėnesiui vienam ar \$300 porai tokiems pensininkams, kurie išdirbo apdrausti socialinio draudimo bent 30 metų, bet visą tą laiką dirbo už menką atlyginimą. Tokių pensijos nega-

lėtų būti žemesnės, kaip nurodyta \$200 ar \$300 mėnesiui.

Po birželio mėn. pensijų padidinimo dirbančiųjų mokesčiai turėjo nuo sausio mėn. padidėti iš 5.2% iki 5.5%, lygiai dirbančiajam ir jo darbdaviui. Tie mokesčiai iš dabartinių \$468 per metus padidėtų iki \$594.

Jei finansų komiteto pasiūlymas būtų priimtas, mokesčiai padidėtų iki 6% ir sudarytų žmogui, uždirbančiam per metus \$10,800, jau net \$648 metinių mokesčių.

Eilė senatorių sako, kad 28 mi-

lijonai pensininkų būtų patenkinti naujais pakėlimais, tačiau, ką jai pasakys jauni, dirbantys?

Tai padidintų dirbančiųjų mokamus socialinio draudimo mokesčius. Tad neaišku, ar finansų komiteto pasiūlymą patvirtins visas senatas.

Komitetas siūlo praplesti medicare globą dar 1.5 mil. žmonių, gaunančių socialinio draudimo nedarbingumo pensijas. Tas turėtų įsigalioti nuo sekančių metų liepos 1 d. Medicare globa būtų praplėsta. Ji apimtų tam tikrus vaistus, kuriuos žmogus galėtų naudoti namie, sumokėjęs už receptą \$1.

JV

Tėvynė

MISIVINIŲ LIETUVŲ
AMERIKŲ ORGANAS

PUBLISHED SEMI-MONTHLY EXCEPT AUGUST
by the Lithuanian Alliance of America

Algirdas Budreckis, Managing Editor

Yearly Subscription Rates:
In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET, NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone L.Ackawanna 4-5529

Entered as Second Class Matter November 18, 1910, at the Post Office
at New York, N. Y., under the Act of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai reikia siųsti neveliau,
kaip prieš savaitę, laikraščio numerui išeinant.

Keičiant adresą, būtina pranešti senasis adresas. Už skelbimų turinį
redakcija nersako.

Ratas ratą vijo - niekad nepavijo

Tai buvo 1908 metai, kada gimė Susivienijime naujas organizacinis padalinys - apskritis. Tai buvo pirmoji apskritis su jos centru Shenandoah, Pennsylvania, lietuviškai vadintame tada, vadinamame ir dabar Shenandoriu. Ir 'apskritis', kaip ir pats visas Susivienijimas, skynė sau kelią į gyvenimą sunkiai ir lėtai. O su tuo, kaip gi galėtų būti kitaip, sumanytojus ir organizatorius lydėjo ir nemalonumai.

Iš buvusių tada trijų iniciatorių - A. B. Strimaičio, P. Kubertavičiaus ir J. Mickaus - pirmajam (t. y. Strimaičiui) teko pergyventi aštrų smūgį nuo tų, kuriems 'apskritis' buvo nemėli, nereikalinga, nepriimtina.

Kai 1911 metais buvo sušauktas Shenandoryje I Apskrities suvažiavimas, tai iš to suvažiavimo buvo pašalintas tuo metu buvęs Apskrities Valdybos pirmininkas Strimaitis. Ir ne bet kaip: suteikė jam šnipo titulą ir tada - tada pripažino jį, kaip nebegalintį suvažiavime dalyvauti. Nors atsirado bandančių Strimaitį ginti nuo tokio, tada pavadinto, "nešvaraus užsipuolimo", tačiau gynyba neišveikė opozicinio puolimo ir Strimaitis turėjo iš suvažiavimo išsiti.

Tokie reiškiniai, be abejo, sulėtino darbą, išbaigimą organizacinio susitvarkymo ir iš istorijos lapų šiandien matome ano meto susirūpinimą apskritimis tik 1913 metais. Tada jau buvo įsibėgėta ir paeiliui gimė net akivaizdžios 7 apskritys, su laiku jų skaičiui pakilus net iki 9-ių.

Kam gi tos apskritys buvo reikalingos?

Tamošius Astramskas savo parašytoje SLA istorijoje sako taip: "Apskričiai, abelnai imant, yra svarbūs, kad jų suvažiavimuose nariai geriau apsipažįsta su organizacijos reikalais, pramoksta tvarkiai svarstyti įvairius savo draugijos klausimus, arčiau vieni su kitais sueina į pažintį ir tokiu būdu palaiko artimesnius draugiškumo ryšius".

Tačiau tai - dar ne viskas. Toliau sakoma - "Be to viso, apskričiai bando, kur galėdami sukelti agitaciją už SLA, rengia kuopose prakalbas ir paskaitas, per savo organizatorius duoda kuopų valdyboms reikalingas instrukcijas, prirašinėja naujus narius ir t. t."

Kai tokią praeitį skaitai šiandien, tai, be abejo, stringa ilgėliau atmintin žodžiai - "prirašinėja naujus narius". Naujų narių ieškojimas, jų telkimas į Susivienijimą buvo reikalingas svarbus anais laikais, jis tebėra svarbus, kaip gerai žinoma, šiandien - tai klausimas organizacijai pirmaeilis yra ir vis bus, kol bus norima organizaciją matyti gyvą, naudingą ir atliekančią garbingus darbus.

Šiais metais po sukaktuvinio SLA Seimo, juda ir apskritys. Neseniai plačiu mostu SLA 85-rių metų sukaktį paminėjo 6-oji Apskrity 228 Kuopa Chicago, Ill. 1972 metų spalio 7 dieną tą sukaktį minės ir 5-oji Apskritys savo centre New Yorke. Minės ne taip plačiai ar iškilmingai, tačiau minės jungtyje ir su kita sukaktimi - 50 metų nuo Amerikos pripažinimo Lietuvos de jure 1922 metais.

Girdėti, kad nuo tokių minėjimų neatsiliks ir kitos apskritys ir kuopos, tad ir viltys Susivienijimo gerovei pakelti stiprėja. Tai yra naudingas darbas, gero noro prasiveržimas, bandymas ir ryžtas užblokuoti kelią niurzgėjimams, priekaištams ir nykiems organizacijoje spėjimams. Teigiami darbai tenukreipia norus nuo to, kas teduoda naudos tiek, kiek tuose, kaip sakoma, Stalupėnų ubago giesmės žodžiuose: "ratas ratą vijo - niekad nepavijo".

A. D.

MEDICARE IR MEDICAID - KAS TAI YRA?

Medicare ir Medicaid - abu turi paskirtį suteikti pagalbą turintiems gydomosi išlaidų. Jei jūs esat virš 65 metų amžiaus, Jūs turit teisę į Medicare. Skambinkit kiekvienai Social Security įstaigai, jei reikia kurių nors žinių.

Medicaid yra skirtas žmonėms, kurių uždarbis yra mažas ir kurie reikalingi pagalbos apmokėti gydymosi sąskaitas. Dėl Medicaid teiraukitės New Yorke, City Department of Social Services, tel.: 553-5997, ar Jūsų miesto įstaigoje vardu Department of Social Services.

Stasys Lozoraitis, Lietuvos Diplomatiijos šefas, liepos 28 d. suėjus 50 m., kai JAV pripažino Lietuvą de jure, JAV vyriausybei padėkojo ir įvertino jos pastangas, paliekant Lietuvos diplomatiją šiandien tomis pat teisėmis ir globa, kokią suteikė prieš 50 metų.

Anicetas Simutis, Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke, SLA pavyzdingas narys, dalyvaus ir kalbės SLA 5-osios apskrities pobūvyje spalio 7 d. 3 v. p. p. Lietuvių patriotinėmis temomis.

No. 71/11956

United States of America

DEPARTMENT OF STATE

To all to whom these presents shall come, Greeting:

I Certify That the incorporation of Lithuania into the Soviet Union is not recognized by the Government of the United States and that Anicetas Simutis is recognized by the Government of the United States as Consul General of Lithuania at New York, New York.

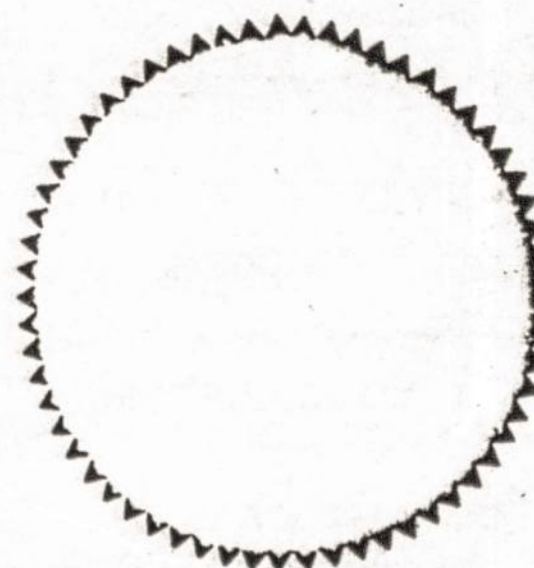
I further certify that on November 12, 1971, the Consular District of the Lithuanian Consul General at New York was altered to include the whole of the United States and possessions, and the Canal Zone.

In testimony whereof, I, William P. Rogers

Secretary of State, have hereunto caused the seal of the Department of State to be affixed and my name subscribed by the Authentication Officer of the said Department, at the city of Washington, in the District of Columbia, this twenty-fourth day of November, 1971.

William P. Rogers
Secretary of State.

By Barbara Watson
Authentication Officer, Department of State.

Issued pursuant to RS 161, 5 USC 22, RS 201, 5 USC 156, Sec. 1 of Act of June 25, 1946, 60 Stat. 946, 28 USC 1731, Sec. 6 of Act of May 20, 1949, 63 Stat. 111, 5 USC 156, and Secs. 104 and 102 of Act of June 27, 1952, 66 Stat. 174 and 251, 5 USC 1104, 1441, and 1 USC 146.

This certificate is not valid if it is removed or altered in any way whatsoever

Povilas P. Dargis, SLA Prezidentas, dalyvaus ir kalbės SLA 5-osios apskrities reikšmingoje pramogoje ir dalyvius informuos apie SLA naujausius planus organizacijos veiklai gyvinti:

Antanas Diržys, SLA 5-osios apskrities pirmininkas, ant kurio pečių gula didžioji našta suruošti paminėjimą šeštadienį, spalio 7 d. 3 v. p. p. SLA Centro patalpose, 307 W. 30 St., New York City.

Tėvynė, 1972 m. rugsėjo 29 d.

Pirmąją Lietuvos Kalbos...

(Tąsa iš 1 pusl.)

Amerikos lietuvių būklė buvo geresnė: jie laisvai leido daug įvairių laikraščių ir žurnalų, spausdino knygas, steigė savo mokyklų, kūrė visokių organizacijų. Taigi jie, dar taip pat skatinami kitų kultūringų tautų pavyzdžio, negalėjo likti abejingi ir dėl vieningos literatūrinės kalbos, o šitai išspręsti, jų nuomone, galėtų gera lietuvių kalbos gramatika.

Tačiau JAV lietuviams pasirūpinti gera gramatika trukdė svarbi aplinkybė — apskritai, iš emigrantų buvo mažoka inteligentų, o juo labiau nebuvo žmogaus, kuris būtų galėjęs imtis tokio atsakomo darbo. Todėl konkurso organizatoriai sumanė pasitelkti lietuvių filologų iš tėvynės. Seimo atsišaukime visas tas reikalias aiškinamas taip: „Jausdami vėl, kad lietuviszką gramatiką priderancziai gali suraszyti tiktai tas, kuris gerai moka lietuviszkąją kalbą, — apsvarstę tą viską, jus tik, Lietuvos filologai, kviecziamie prie minėto darbo, ukvatydami prie raszymo netaip menka premija, szimtu amer. dolerių, kuriūs įstengėme ant konkurso paskirti, kaip reikalingumu anos „knjgos gramatikų“, tuom labjaus, kad užmanymas jos paraszymo iszėjo isz lupų, kurios niekad nevėbliojų lotyniszky nē grekiszky dėklinacijų, t. y. iszdygo isz tarpo paczių žmonių“ („Tėvynė“, 1896, Nr. 11, p. 169).

Vadinasi, konkurso organizatoriai vylėsi, kad lietuviai filologai, paskatinti tikrai nemenkos anais laikais premijos, kuri šiandien būtų 1000 rublių, ir patriotizmo, karštai atsilieps į jų raginimą.

Deja, konkursas susilaukė gana menko atbalsio: po trejų metų tas pats Amerikos lietuvių laikraštis „Tėvynė“, apibūdinamas jo rezultatus, pikta rašė: „Lietuvos inteligencija taip yra apsunkusi, kad ir szimtas dolerių negalėjo paraginti prie darbo. Nei vienas isz jos apszviestūnų neiszreisz-kė noro paimti tą szimtinę“ (1889, Nr. 1, p. 25—26).

Tačiau, apsvarsčius visas aplinkybes, šiandien nesunku įsitikinti, kiek maža buvo tų Lietuvos filologų, kurie iš tikrųjų galėjo parašyti tokį svarbų veikalą, kaip lietuvių kalbos gramatika. Daug vilčių teikęs Jono Juškos sūnus Vytautas mirė konkurso paskelbimo metais. Antanas Baranauskas 1875 m. buvo parašęs lietuvių kalbos gramatiką, bet dabar jau buvo vyskupas ir piktinosi visokiais „litvomanais“, todėl

PETRAS AVIZONIS

vargu ar jis teigiamai žiūrėjo į „Tėvynės“ laikraštį ir jame paskelbtą konkursą. Kazimieras Jaunius tuo laiku dar buvo neatsigavęs nuo Kazanės ištrėmimo. Liko dar vienas kalbininkas — Jonas Jablonskis. Jo straipsniai apie kalbą, išspausdinti „Varpe“, rodo, kad jis labiausiai tiko šiam dideliu uždaviniui, nes jau tada gana aiškiai suvokė literatūrinės kalbos specifiką. Tačiau Jablonskis tylėjo ir gramatikos rašyti, matyt, neketino. Tą jo neketinimą galima paaiškinti tiek nepalankiomis buitinėmis aplinkybėmis (1896 m. gavo iš Mintaujos keltis į Taliną), tiek ir kitu, ne mažiau svarbiu ir sunkiu darbu — 1897 m. sausio mėn. pradžioje A. Sachmatovas pakvietė Jablonskį redaguoti Juškos žodyno. Siam darbui jis skyrė visą savo energiją ir nuo mokyklos laisvą laiką. Tad suprantama, kad imtis kito didesnio darbo Jablonskis negalėjo. Juo labiau reikia atsižvelgti į jo didelį reiklumą sau: skubotai geros gramatikos neparašysi.

Ir vis dėlto Jablonskis tapo to konkurso laureatu. Ko nedrįsta savo dalyko specialistai, dažnai ryžtasi diletantai. Bet tų diletantų ryžtas kartais išjudina ir tikruosius mokovus. Panašiai atsitiko ir Jablonskiui. Buvęs Mintaujos gimnazijoje jo mokinys Petras Avizonis (vėliau žymus gydytojas oftalmologas), studijuodamas Peterburgo universitete mediciną, parašė lietuvių kalbos gramatikos konspektą. Jablonskis, kiek pataisęs ir papildęs, pasiūlė tą konspektą pavadinti „Lietuviška gramatikėle“. P. Avizoniui vargais negalais pavyko 1899 m. tą gramatikėlę šapirografu išspausdinti. Dar anksčiau vieną tos gramatikėlės nuorašą jis buvo pasiuntęs į „Susivienijimo Lietuvių Amerikoj“ paskelbtą konkursą. Amerikiečiai, negavę geresnių gramatikų, 1899 m. rudenį pranešė Avizoniui, kad jie sutiktų jo gramatikėlę, reikalingą mokyklai, išspausdinti ir premijuoti, jei jis kiek papildytų ją ir pataisytų. Autoriui to negalint padaryti, jie skirsią tik pusę premijos.

Gavęs tokį atsakymą, Avizonis (savo atsiminimuose jis tatau rašo), tuoj pasiuntęs Jablonskiui laišką, klausdamas, ar tas nesutiktų jam padėti. Jablonskis pažadėjęs vasarą, per atostogas, jam pagelbėti. Amerikiečiai taip pat sutikę laukti.

1900 m. vasarą Jablonskis, nusišamdęs V. Putvinskio Graužikų dvare vasarnamį ir pasitelkęs kelis studentus, per visas atostogas taisė tą Avizonio gramatikėlę. Taisydamas, po kelis kartus perrašinėdamas, Jablonskis į ją sudėjo visą tuometinį savo gramatikos mokslą: sukūrė ar bent kritiškai apsvarstė lietuviškus terminus ir apibrėžimus, sukaupe nemaža gyvosios kalbos faktų. Išėjo palyginti dideli veiksmažodžio, prielinksnio skyreliai, sintaksės skyriui panaudojo

(Pabaiga 4 puslapy)

JONAS JABLONSKIS

Pirmąją Lietuviu Kalbos...

(Tąsa iš 3 puslapio)

savo anksčiau „Varpe“ spausdintus straipsnius. Tad iš tikrųjų buvo parašyta nauja gramatika, ir ją visai teisingai reikia laikyti pirmąją dabartinės lietuvių literatūrinės kalbos gramatika.

Jablonskis, norėdamas pažymėti Petro Avižonio iniciatyvą, prie savo slapyvardžio (Kriaušaitis) pridėjo jo vardą Petras. Kitais metais Tilžėje, J. Tumo-Vaižganto prižiūrima, gramatika amerikiečių lėšomis buvo išspausdinta. Avižoniui konkurso premija buvo išmokėta; pusę tos sumos, kaip buvo susitarta, nusiuntęs Jablonskiui.

Taigi lietuvių visuomenė pagaliau gavo taip ilgai lauktą savo gimtosios kalbos gramatiką, kurios reikšmę sunku įvertinti: kitos, geresnės Jablonskio gramatikos (fonetikos ir morfologijos) vėl reikėjo laukti aštuoniolika metų. Per tą laiką, kad ir buvo pasirodę kitų autorių gramatikų, ji buvo vienintelė, kuri bent kiek patenkino vis augančius mūsų visuomenės poreikius.

Arnoldas Piročkinas

Kas aukščiau pasakytą, telieka tik ką pridėti, paryškinti, svarbiausia, tai kad SLA išleisti gramatika išspausdinta 1901 metais Otto Mauderodės spaustuvelyje, Tilžėje. 3,000 siunta buvo atsiųsta į Philadelphia, Pa. muitinę, iš kurios kun. Milukas ją mėgino paglemžti. Bet sekretoriaus Tamošiaus Astramsko rūpesčiu, ji atimta ir SLA - prenumeratoriams nariams išsiuntinėta. Tik nepatyrėme, ar gramatikos antrąją laidą SLA beišleido.

PENKIASDEŠIMT METŲ

PALANGOS VIDURINEI MOKYKLAI

Pasibaigus pirmajam pasauliniam karui, Palanga su apylinkėmis atiteko Latvijai. Iš seniau Palangoje gyvenę lietuviai veikėjai tuo buvo labai nepatenkinti ir dėjo daug pastangų, kad Palanga grįžtų Lietuvai. Tarptautinėje priežiūroje buvo praveistas plebiscitas ir palangiškiai nubalsavo, kad nori jungtis prie Lietuvos. 1921, III, 31 d. Palanga su pajūrio ruožu šiaurėje iki Šventosios - Būtingės ir pietuose Nimersato teko Lietuvai.

Grįžęs į Palangą, senas jos gyventojas, dr. Liudas Vaineikis ėmė rūpintis, kad Palangoje imtų veikti progimnazija, kuriai rūmai čia buvo pastatyti Rusijos carų valdymo laikais. Buvo nelengva suregistruoti reikiamą skaičių mokinių, tuo labiau buvo sunku surasti tinkamus mokytojus, bet dr. Vaineikis ir kiti rankų nenuleido, ir 1922 m. rudenį Palangoje ėmė veikti vidurinė mokykla, nors pradžioje, tik dvi klasės ir ne nuosavuose nūruose, bet privačiuose patalpose.

Į Palangos vidurinę mokyklą buvo įtraukti žinomi pedagogai - visuomenininkai. Pats dr. Vaineikis dėstė higieną, dr. Vydūnas - vokiečių kalbą ir dainavimą, Butkų Juzė - lietuvių kalbą. Dr. Vincas Tercijonas, kurs šia buvo kapitono laipsny pasienio pulko gydytojas - geografiją ir žmogaus kūną. Direktoriaumi buvo Matas Untulis, kurs dėstė visuomenės mokslą. Mokytojai dažnai keisdavosi.

Dr. Vaineikio pastangomis buvo norima ir Palangos prekybą perimti į lietuvių rankas. Tuo tikslu buvo organizuojamas kooperatyvas Talka. Dr. Vaineikis buvo kilęs iš Šiaulių apskr., tad ten sudarė ir kooperatyvui vedėją - Gedvilą, kurio žmona buvo pardavėja, o sūnus Mečys - sąskaitininku ir buhalteriu. Mečys buvo technikos studentas, užaugęs Rusijoje ir nemokėjo pakankamai lietuvių kal-

bos, bet pradžioje pasiėmė dėstyti paišybą, o vėliau ir daugiau dalykų. Mečys Gedvila buvo populiarus ne vien mokinių, bet ir visuomenės tarpe. Jis suorganizavo scenos mėgėjų - vaidintojų būrelį, iš rusų kalbos vertė veikaliukus ir juos pritaikė lietuviškai publikai ir to laiko dvasiai, veikalai buvo statomi ir kartojami, nes publikos mėgiami, o viena operetė Jonaitis Jonas, buvo vaidinta ir kitose vietose. Štai iš jos ištraukėlė:

Vienoj kišenėj Ateitis,
Kitoj laisva Aušrinė žiba,
Su tokiu ginklu neprarys
Jokia pedagogų taryba.

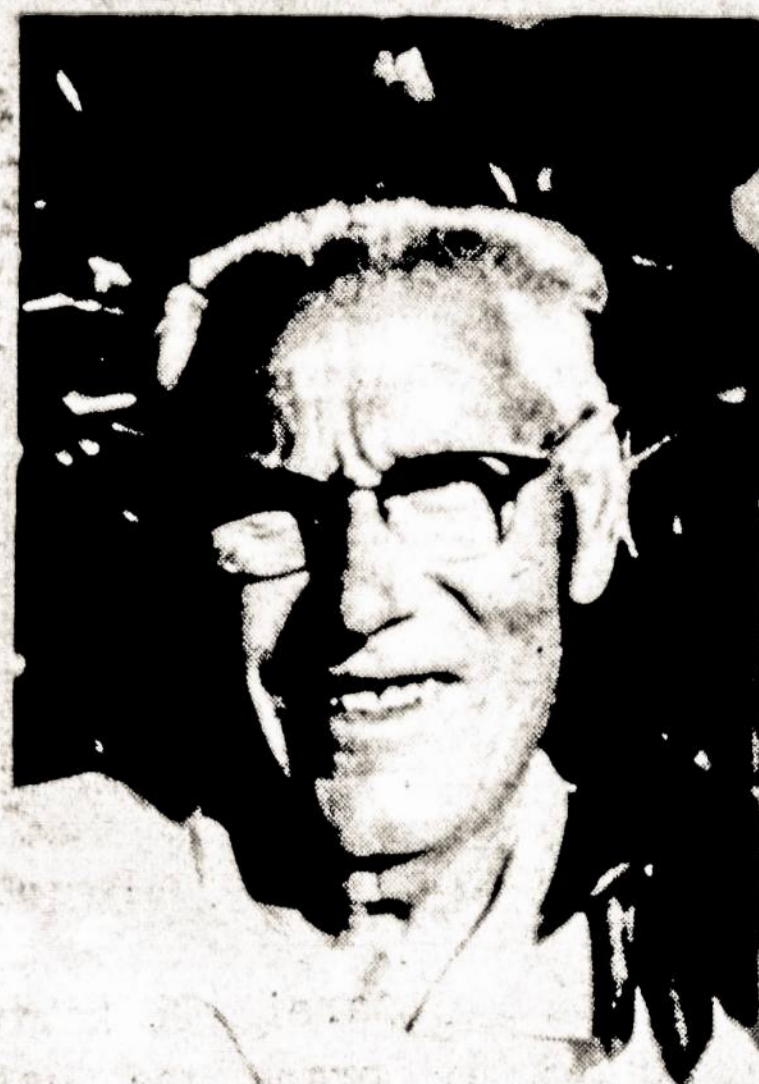
Mečys Gedvila su mokiniais du kartus ekskursavo Rygoje, kartą Liepojoje, kelis kartus Kaune ir kitose Lietuvos vietovėse. Didelė mokinių dalis už šias ekskursijas visai nieko nemokėdavo, nes pinigai buvo panaudojami iš parengimų pelno, o dalį pridėdavo pats ekskursijų vadovas iš savo algos. Kartą Rygoje buvome priimti prezidentūroje ir teko pasiūkti su prezidento Čekstės dukterimi. Gedvila žmoną pasirinko iš savo mokinių - Barborą Jasinskaitę.

Į Palangos vidurinę mokyklą buvo išimetus didelė negerovė, visa eilė mokinių sirgo ir mirė džiova. Kai kurie, kaip Natalija Rupkutė, Petronėlė Valatkaitė ir k. mirė pačioje jaunystėje, jau šią mokyklą baigusios.

Šios mokyklos pirmos laidos, kurią ir man teko baigti, abiturientas Stasys Vainoras mirė Chicagoje. Palaidotas lietuvių tautinėse kapinėse. Maždaug pusė mokinių yra likusių Lietuvoje, o kita pusė išsisklaidė po laisvą platųjį pasaulį.

Rugsėjo 30 d. Palangoje bus švenčiamas Palangos vidurinės mokyklos įsikūrimo penkiasdešimtmetis. STEPAS PAULASKAS

Pamokykim
savo jaunima
nepakartoti
mūsų klaidų !

RAŠO

JONAS ŠIAUČIŪNAS

Noriu pasidalinti mintimis su savo tautiečiais iš savo praeities - jaunų dienų patyrimų. Sakoma - jaunystė - kvailystė. Ir ši kvailystė mane nuviliojo pas svetimtaučius. Keletą metų pas juos klaidžiojau, be tikslo. Priklausiau prie jų organizacijos vadinamos "Moose". Jie mane gerbė aš gerbiau juos, tiek kiek žmogus žmogų gerbia.

Laikui bėgant pradėjau nerimastauti, kartais manyje pasigirdavo lyg lietuviškos sąžinės išmetinėjimai: "Čia tau nevie-ta, eik pas savuosius!"

Pradėjau ieškoti kelių susisiekti su savaisiais. Parašiau laišką Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Iždėsčiau savo reikalavimus, kiek norėčiau apdraudos, ligoje pašalpos ir t. t. Už kelių dienų gavau atsakymą. Ji, Sekretorė apgailestaudama rašė: "Man gaila Jums pranešti, kad Jūs pavėlavote su prašymu, Jūsų amžiaus metai prasilenkia su Susivienijimo Konstitucija. Konstitucija nusako kokio amžiaus jaunuolis gali priklausyti prie Susivienijimo ir gauti apdraudą ir ligoje pašalpą. Taip pat Konstitucija nusako kokio amžiaus asmuo gali priklausyti prie Susivienijimo, bet tuo atveju jis negali gauti apdraudos ir ligoje pašalpos. . . . Bet nenusimink, - toliau ji rašė, - mes tavęs nenuskriausime, mes įrašysime Jus į vietinę 126 Kuopą. Galėsi lankytis kuopos susirinkimuose, galėsi dalyvauti kuopos parengimuose, gausi Susivienijimo organą laikraštį Tėvynę, ir tas viskas Jums kainos tik \$3.24 per metus. . . . " Nudžiugau, pigiau grybų - pamaniau! Ta proga ir pasinaudojau.

Taigi, gerbiamosios ir gerbiamieji, saugokite savo prieauglį, dabokite savo vaikučius, kad jie nenuklystų pas svetimtaučius ir netaptų "Sūnais palaidūnais", nepadarykime klaidos, kokią aš buvau padaręs. Veskitės savo jaunosius į kuopų susirinkimus, veskitės juos į kuopų parengimus. Tegu jie susipažįsta su lietuviiais ir tegu įpranta girdėti lietuvių kalbą ir ją kalbėti. Taip darydami prilaikysime juos prie savęs ir apsaugosime nuo ankstyvo ištautėjimo. Pasakykite jiems, kad Susivienijimas duoda aukščiausią apdraudą ir pašalpą už labai žemą atlyginimą. Pasakykite jiems, kad priklausyti prie Susivienijimo yra garbė ir prievolė, nes Susivienijimas prisidėjo praeityje, prisideda ir dabar prie laisvinimo mūsų tėvų žemės, iš azijatų priespaudos, kurie ginklų pagalba įsiveržė į mūsų Tėvynę Lietuvą ir šiandien Žemė ir Dangus linksminas, kai sūnus palaidūnas sugrižta pas savo tėvą. Aš nežinau, ar šiandien Žemė ir Dangus linksminas, kai sūnus palaidūnas mano asmenyje sugrižta pas savo tėvą -- Susivienijimą.

Let's not Leave it to Chance !

Some workers who have reached 62, \$1 in benefits is withheld for age 62 earn as much as \$4,500 in a year and still are eligible for some social security benefits!

Regardless of your total earnings for the year, you can receive your social security check for any month in which you earn less than \$140.

If you are at least age 62, you can earn up to \$1,680 in a year and still receive all your social security checks.

For earnings between \$1,680 and \$2,880, \$1 in benefits is withheld for each \$2 in earnings; over \$2,880, \$1 in benefits is withheld for each \$3 in earnings.

DON'T TAKE A CHANCE! If you are 62 or older, visit your social security office to find out how the "retirement" rules affect you.

Tėvynė, 1972 m. rugsėjo 29 d.

SLA 57-ojo ir kartu 85 metų Sukaktuvinio Seimo, įvykusio 1972 m. birželio mėn. 26-29 dienomis Di Lido viešbutyje, Miami Beach, Fla.

PROTOKOLAS 9

SLA SEKRETORIAUS RAPORTAS 57-tam SLA Seimui

Mielos Delegatės ir Brangūs Delegatai:

Laikau pareiga ir kartu garbe, kaip SLA Sekretorius, duoti savo pranešimą Susivienijimo 57-tam ir sukaktuviniam seimui. Faktas, kad po 85 metų aušrininkų sukurtą savitarpio pašalpos draugiją tebegyvuoja, liudija Susivienijimo gajumą. Faktas, kad po 85 veiklos metų seimo raportai išduodami Aušros bendradarbių bei skaitytojų gimtąja kalba, vaizdžiai įrodo, jog Susivienijimas Lietuvių Amerikoje buvo sukurtas tvirtais lietuvybės pamatais.

Pagal nusistovėjusią tvarką SLA Sekretoriui tenka išduoti išsamiausią ir sudėtingiausią Pildomosios Tarybos narių raportą. Susivienijimo sekretoriaus pareigos apima teisinius, apdraudos, pašalpos, labdaros, reprezentacinius, buhalterinius bei organizacinius klausimus. Sekretorius ir jo štabas - SLA centro raštinė - yra tas ryšinininkas tarp Pildomosios Tarybos ir Seimų - iš vienos pusės ir kuopų veikėjų bei eilinių narių - iš kitos pusės.

Kaip ir pati organizacija, taip ir sekretoriaus urėdas iš pradžių buvo paprastas, nekomplikuotas. Mes žinome, kad pagal pirmąją (1886 m.) konstituciją, valdybos sąstata buvo raštininkas, kuris turėjo save laiduoti \$100,00. 1892 m. SLA Konstitucija aiškiai ir lakoniškai nusakė sekretoriaus pareigas: "3. Sekretorius veda visokią rasztiszką Susivienijimo darbą". 1897 m. konstitucija pareigas papildė šitaip: "ir užlaiko Susivienijimo knigas".

Jau 1904 metų konstitucijos 7 skirsnis, 5 paragrafas smulkiau išdėsto sekretoriaus darbą. Atseit: "Raštininkas užlaiko visus raštus ir protokolus Seimų SLA. Veda surašą sąnarių visos organizacijos, įmokėjimus ir išmokėjimus kuopoms ir sąnariams per organą pranėša. Apie visus bėgančius SLA reikalus, suspenduotus sąnarius ir kuopas dėl neužmokėjimo laiku prigulinčių mokesčių vardais pagarsina organe. Taip pat pasirašo visus raštus su prezidentu. Sunkiai susirgus ir ilgai, arba numirus centro raštininkui, centrališkas komitetas paskiria vieną iš sąnarių (ne komiteto), kuris tinkamai galės atlikti centro raštininko pareigas iki ateinančio seimo".

Dvidešimto amžiaus bėgyje raštininko arba sekretoriaus pareigos ir atsakomybė dešimteriopai padidėjo. Kalbant apie SLA sekretoriaus pareigas per 85 metus, dera bent prisiminti mūsų garbingus veikėjus, kurie ėjo sekretoriaus pareigas. Būtų didelis nusikaltimas prieš ateitį, jei tų žurnalistų, veikėjų bei buhalterijų pavardės būtų pasmerktos užmarštin. Jie buvo įvairiopo išsilavinimo ir nusistatymo, visvien savo paslaukojimu ir darbais jie padėjo įgyvendinti fraternalizmo idėją Amerikos lietuvių tarpe:

1. Steigiamojo komiteto raštininkas - Antanas Juškauskas, 1886 m.
2. Vincas Juodkojis, 1886
3. Jonas Šliūpas, 1887
4. Juozas Paukštis, 1887-88
5. J. Andrušius, 1888-89
6. V. Vročinslas, 1889-90
7. M. Vilkauskas, 1890-93
8. J. Ramanauskas, 1893-94
9. Pr. Naujokas, 1894-95
10. J. Kazakevičius, 1895-97
11. V. Žukauskas, 1897-98

12. V. Križanauskas, 1898-99
13. T. Astramskas, 1899-1905
14. J. Zemantauskas, 1905-06
15. M. Damijonaitis, 1906-1907
16. J. Zemantauskas, 1907-11
17. A. H. Strimaitis, 1911-20
18. P. Jurgeliūtė, 1920-1933 sausio 1 d.
19. S. E. Vitaitis (laikina) 1933 sausio 1 d. - birželio 1 d.
20. M. J. Vinikas, 1933 birželio 1 - 1961 vasario 8 d.
21. B. Pivaronenė, 1961 vasaris - 1969 spalio 8 d.
22. A. Budreckis, 1969 spalio 9 - 1972 m. birželio mėn.

Kadangi centro sekretoriaus darbas yra labai sudėtingas ir išsišakojęs, jis negali apsieiti be patyrusio štabo - pagalbininkų. Mūsų centro tarnautojos visuomet žiūri į visų narių gerovę ir stengiasi greitai sutvarkyti visus gyvybės apdraudos, ligoje pašalpos ir pašalpgavių reikalus. Tų pareigų atlikimas garantuoja, jog daugelis narių prašymų bus patenkinti. Kur dr. Mato Viniko laikais SLA centro nuolatinis personalas siekė dvylikos tarnautojų ir patsai sekretorius padiktuodavo savo laiškus į diktofoną, kad mašininkės paskui galėtų parašyti, šiandien tokiais liuksusais nebegalima girtis. Šiandien veikiame su labai ribotu skaičiumi tarnautojų. Sekretorius dabar yra vyriausias tarnautojas.

Kadangi dėl susiklojusių aplinkybių reikėjo Tėvynės rinkimą ir spausdinimą atiduoti kitur, reikėjo paleisti spaustuvės darbininkus. Kai centro tarnautoja Doma Blazienė staiga mirė, centro funkcionavime atsirado didelė spraga. Eiti tų svarbių pareigų laikinai buvo pasamdyti Antanas Jurgėla ir Ona Osmolskienė. Bet jų talka buvo tik laikina. Vytautas Jurgėla pasitraukė iš centro tarnybos 1971 metų pradžioje. Tad paskutiniiais metais turėjome operuoti su trimis nuolatinėmis tarnautojomis, būtent: Margaret Aušriūtė-Williams, Genovaitė Meiliūnienė ir Liucija Sperauskienė. Kad darbas būtų atliktas joms ir teko dirbti viršvalandžius.

New Yorke šiais laikais yra sunku rasti norinčių dirbti už tokį atlyginimą, kurį Susivienijimas savo tarnautojams moka. Nors yra nemaža lietuvių pensininkų New Yorke apylinkėse, kuriems mūsų algos būtų priimtinos, tačiau jie negali išlaikyti elementarinių reikalavimų, kaip antai: ištaigos laišku rašymas lietuvių ir anglų kalbomis, rašymas mašinėle ir paprasta knygvedyba. Esu dėkingas, kad 1972 m. pradžioje į centrą atėjo dirbti visuomenės veikėjas Antanas Diržys. Deja, vajuus bei Tėvynės redagavimo reikalai užima jo laiką ir užtat sunku jį įdarbinti-integruoti į centro raštinės rutiną.

Tad tenka narių atsiprašyti, kad kartais mes į jų klausimus vėluojame su atsakymais. Antra vertus, su pasididžiavimu galiu teigti, kad nežiūrint centro raštinės personalo drastiško sumažėjimo, visi - kartoju - visi prašymai bei narių paklausimai svarstomi ir į juos atsiliepiam.

Apie santykius su Tėvynės redaktorais teks kitur pakomentuoti.

Man malonu konstatuoti, kad palaikomi glaudūs ir draugiški ryšiai su visais Pildomosios Tarybos nariais. Man labiausiai teko tartis su Prezidentu Povilu Dargiu ir su išdininke Eufrozine Mikužiūte. Nepraėjo nė vienos savaitės nuo praeito seimo, kada bent sykį per savaitę nereikėtų tartis tai su vienu, tai su antru SLA reikalais.

Protokolas 10

Labai gražiai ir sąžiningai man talkina teisinis patarėjas adv. Steponas Briedis legaliais klausimais ir daktaras Steponas Biežis naujų aplikantų patikrinime bei ligoje pašalpos užmaldautojų tyrimuose. Nors ir rečiau turėjau progos su jais sueiti, visvien viceprezidentas Aleksandras Chaplikas ir išdo globėja Jozefina Mileriūtė man ateidavo į talką, kai kokiū nors reikalu į juos kreipiausi.

Kasdien ir kas savaitę tenka dažniausiai palaikyti korespondencinį ryšį su kuopų veikėjais ir mūsų organizatoriais. Buvo dažnas atvėjis, kai su jais asmeniškai suėjau.

Laiko ir vietos taupumo sumetimais, šiame pranešime tegaliu tik išvardinti tuos, kurie labiausiai man, kaip SLA sekretoriui, padėjo savo kuopose arba vajuos darbuotėje: Mikas Klimas, Antanas Gustus, Martynas Gudelis, Kazys Deveikis, a. a. Vladas Braziulis, a. a. kun. Mikas Valadka, Petras Mačys, Nellie Bayorienė, Albinas Trečiokas, Vytautas Paulauskas, Antanas Agurkis, Juozas Krasinskas, Bronė Spūdienė, Ona Indrelienė, Antanas Sukauskas, Jadvyga Tūmavičienė, Stasys Michelsonas, Vytautas Gedgaudas, Mildā Añesta, Viola Stanny, Ona Biežienė ir Elžbieta Jodinskienė. Tie mūsų nariai ypatingai padėjo centrui. Norint visus suminėti, būtų galima aktyviųjų talkininkų sąrašą keleriopai išplėsti. Jei ką praleidau, tai tik dėl vietos taupumo. Mūsų Susivienijimas ramstosi darbščiais kuopų veikėjais, ypač finansų sekretoriais.

Suvažiavome į saulėtą Floridą, į Miami Beach kurortą. Tegu šis pirmas Amerikos lietuvių sąskrydis tropikuose tampa tolimesnės SLA pažangos akstiniu. Iki šimtmečio jubiliejaus Susivienijimas susidurs su naujais reikalais ir klausimais. Esame suvažiavę nustatyti naujų gairių dviejų metų laikotarpiui ir tolimesnei ateičiai. Todėl gerbiamieji delegatai, bandysiu jums tiksliai ir vaizdžiai perduoti smulkesnes duomenis ir žinias apie Susivienijimą, tikslu, kad jums tai padėtų daryti naudingus ir reikalingus nutarimus bei sprendimus.

RAPORTO TVARKA

Pagal priimtą ir nusistovėjusią tvarką toliau nurodysiu skaičius, kurie vaizduoja mūsų padėtį, finansinę 2 metų apyvartą, pajamas ir išlaidas, fondų balansus, apdraudų visus duomenis, ligoje pašalpos reikalus, narių skaičių, skaičių pakeitimus, mūsų fraternalinę veiklą, mūsų paramą lietuvių kultūrinei ir visuomeninei veiklai.

Mūsų Susivienijimas veikia net 22 valstybėse ir Kanadoje. Esame įregistruoti ir kartuturime daugiausia narių šiose valstybėse: Connecticut, Illinois, Indiana, Maryland, Massachusetts, Michigan, New Jersey, New York, Ohio ir Pennsylvania.

SLA savo veiklai vykdyti ir savo darbams finansuoti turi šiuos fondus:

1. Gyvybės apdrauda (pomirtinių fondas)
2. Sveikatos apdrauda (ligoje pašalpos fondas)
3. Vaikų gyvybės apdrauda (iš tikro, dalis pomirtinių fondo)
4. Pensijų apdrauda (senatvės apdrauda arba annuities)
5. Labdarybės (našlių ir našlaičių fondas)
6. Tautinė veikla (tautiškų centų fondas)
7. Tautinė fondacija
8. Moksleivių šelpimas (moksleivių fondas)
9. Kareiviams parama (kareivių fondas)
10. Emigrantų reikalai (emigrantų fondas)
11. Bedarbiams paskolos (bedarbių fondas)
12. Dr. M. J. Viniko fondas (specialioms stipendijoms fondas)

SLA 55-tas Seimas įvedė sumodernintą atskaitomybės metodą, būtent, konsoliduotų fondų sistemą, kas palengvina knygvedybą. Senosios SLA atskaitomybės sistemos likučiams išlyginti SLA 55-tasis Seimas vienbalsiai priėmė sekančią rezoliuciją:

“Pildomoji Taryba įgaliota padaryti pakeitimus įstatuose, kurie nėra esminiai, tačiau darytini, kadangi reikia išgauti apdraudos departamentų užgyrimą. Stiekiant naujo, konsoliduoto fondo atskaitomybės būdo aptarimo, įstatų redakcijoje brauktinas terminas “fondai”, o jo vieton įrašytinas terminas “pinigai” arba “sąskaitos” ten, kur atitinka.

Praktiškai Girard Trust Bank buvo atidarytas vadinas Disability Fund arba ligoje pašalpos fondas, per kurio sąskaitą išmokami visi ligoje pašalpos išmokėjimai. O visi kiti fondai suaugusių bei jaunuolių pomirtinių fondai ir mūsų fraternaliniai fondai (populiariai vadinami “fondukais”) suvesti į vieną bank sąskaitą, į vadinamą Mortuary Fund arba pomirtinių fondą. Nors daugumas išmokėjimų atliekamas per Mortuary Fund, SLA centras dar vis veda atskiras knygas kiekvienam fondui ir fondui. Kitaip sakant, fondai buvo sukonsoliduoti vienpalengvinti čekių išrašymą.

FINANSINĖ A TSKAITOMYBĖ

Mano finansinės atskaitomybės raportas apima dviejų metų laikotarpį, pradedant 1970 m. sausio 1 d. ir baigiant 1972 m. sausio 1 d.

Susivienijimas gali veikti atskirose valstybėse, kuriose yra įsiregistravęs ir turi vieniems metams išduotą leidimą (license). Tokiam leidimui gauti visose valstybėse reikalaujama išsamių, nustatytos formos, metinių finansinės atskaitomybės raportų (annual statements), joms pateiktinų kasmet iki kovo 1 dienos. Tie raportai turi būti patikrinti ir pasirašyti registruoto ar valstybės pripažinto apdraudos aktuario.

SLA paruoštus raportus valstybių apdraudos įstaigos nuodugnai peržiūri ir patikrina. Valstybės duoda metinius leidimus veikti tik tada, kada raportas tinkamas ir organizacijos stovis patenkina valstybių reikalavimus. Šalia metinių raportų, Pensilvanijos ir kitų valstybių apdraudos departamentai per savo oficialius egzaminatorius kas trys metai padaro plačią reviziją visų SLA vedamų knygų, dokumentų ir viso Susivienijimo turto. Tie egzaminatoriai pilnai išnagrinėja ir patikrina organizacijos finansinį, veiklos tvarkos ir atskaitomybės stovį.

1971 metais Pensilvanijos apdraudos departamento egzaminatoriai, Michael Godek ir Robert Savitsky, atliko visų SLA knygų ir rekordų išsamią reviziją, apimančią 1968-1970 metų laikotarpį. Egzaminatoriai tikrinovisus mūsų rekordus tarp 1971 m. rugpiūčio 9 d. ir spalio 1 d. 1971 m. spalio 27 d. Andrew F. Whitman, Deputy Insurance Commissioner, Commonwealth of Pennsylvania Insurance Department, pranešė, kad pagal egzaminatorių raportą, SLA stovis yra geras ir kad atskaitomybė vedama tvarkingai.

SLA TURTAS IR ATSAKOMYBĖ

Susivienijimo turtas susideda iš bonų, pinigų, morgičių, nuosavybių, Susivienijimui dar nesumokėtų skolų, nuošimčių, nuomų, raštinės bei spaustuvės inventoriaus.

Susivienijimo atsakomybės susideda iš apskaičiuotų rezervų, kurie yra reikalingi pažadėtoms pomirtinėms išmokėti, iš rezervų paskirtų padengti netikėtoms atsakomybėms iš priklausomų, bet dar neišmokėtų pomirtinių, pašalpų, algų ir iš įvairių kitų padarytų, bet dar neišmokėtų išlaidų.

FINANSINĖ ATASKAITA 1971 METAMS

PAGRINDINIS TURTAS (AKTYVAS) - ASSETS (Net Admitted Assets)

1. Bonai ir akcijos - šėrai (bonds and stocks) - valstybės ir įvairių valstybių, miestų viešos įmonės (utilities), pramonės ir visokie kiti bonai ir šėrai, gauti vietoje bonų perorganizuojant bendroves. (knyginė vertė) \$3,546,182.24

Tėvynė, 1972 m. rugsėjo 29 d.

Protokolas

2. Paskolos nekilnojamoms nuosavybēms	47,960.00
3. Common Stocks (faktinai taupomasis indēlis)	10,000.00
4. Nekilnojamos nuosavybēs (real estate)	28,072.40
5. Paskolos narystēs paliudijimams	8,739.71
6. Pinigai bankuose	75,294.24
7. Išrinktos, bet dar neīkainuotos duoklēs	16,066.24
8. Neišrinkti nuošimčiai ir nuomos	39,300.61

VISO \$3,771,615.44

Praeitais 1970 metais buvo \$3,761,987.02

Prieauglis nuo praeito Seimo \$ 45,615.58

ATSAKOMYBĖ (PASYVAS) - LIABILITIES

1. Pomirtinių ir pašalpų rezervai. Įstatymų reikalaujamas užtikrinimas pomirtinių ir pašalpų išmokėjimui.	\$2,366,314.00
2. Išmokėtinos pomirtinės ir ligoje pašalpos. Dėl įvairių priežasčių neišmokėtos pomirtinės	28,786.66
3. Iš anksto sumokėtos duoklės. Duoklės užmokėtos už dalį sekančių metų.	21,997.86
4. Išmokėtini dividendai	25,000.00
5. Neišmokėtos algos, taksai ir tt. Uždirbtos, bet neišmokėtos algos, atlyginimai taksai ir tt.	3,000.00
6. Tautinės Fondacijos Labdarybės fondai	49,385.67
7. SLA Pensijų plano rezervai	79,000.00
8. Rezervai vertybių svyravimui padengti	32,559.00
9. Nepaskirstytas fondams perviršis	1,165,572.25

Bendrai viso \$3,771,615.44

Praeitais 1970 metais buvo \$3,761,987.02

BENDRAS TURTAS - GROSS ASSETS

Bendras turtas dalinasi į įskaitomą ir neišskaitomą turtą. Skaičiuojant organizacijos išgales (solvency), tikrai įskaitomas turtas yra naudojamas. Neišskaitomo turto dalį sudaro bonų nupigginimas, morgičių nuošimčiai užvilkti daugiau kaip vieneris metus, dalis pinigų uždarytuose bankuose, moksleivių paskolos, inventorius, skirtumas tarp įkainuotos ir piniginės nuosavybių vertės ir tt.

NEIŠSKAITOMAS TURTAS

Bonų kaina virš amortizuotos vertės . . . \$	65,778.02
Paskolos moksleiviams	11,992.00
Paskolos SLA nariams	1,046.20

\$ 78,816.22

Viso įskaitomo turto \$3,771,615.44

Bendrai viso \$3,850,431.66

ĮSKAITOMO TURTO PASKIRSTYMAS FONDAIS

Apdraudos	\$3,506,091.71
Ligoje pašalpos	263,496.96
Miėrieji	2,026.77

VISO \$3,771,615.44

Tėvynė, 1972 m. rugsėjo 29 d.

SLA TURTO SUDETIS

Nekilnojamos nuosavybės 1971 metais (307 W. 30th St., New York, N. Y.) knyginė vertė \$28,072.40; įkainuota vertė \$45,000.00.

PASKOLOS NEKILNOJAMOMS NUOSAVYBĖMS

(Mortgages)

Paskolos 1971 metų gruodžio 31 d.

Susivienijimas yra išdavęs 12 paskolų nekilnojamoms nuosavybėms (morgičių), sumoje \$47,960.00. Paskolos yra išdalintos šiose valstybėse:

	Skaičius	Balansas	Skaičius	Balansas
	1970	1970	1971	1971
Indiana	1	\$ 7,900.00	1	\$ 7,200.00
Massachusetts	1	1,100.00	1	1,000.00
New York	4	17,650.00	4	15,650.00
Ohio	1	13,330.00	1	12,330.00
Pennsylvania	5	14,420.00	5	11,780.00
Viso	12	\$54,400.00	12	\$47,960.00

BONAI

UNITED STATES GOVERNMENT BONDS

	Interest	Year	Par Value	Actual Cost
United States Treasury	2,750	1980	\$318,000	\$318,000
United States Treasury	3,250	1983	20,000	20,000
United States Treasury	3,500	1998	240,000	240,000
United States Treasury	7,500	1998	25,000	25,000
United States Treasury	4,125	1994	8,000	8,000
United States Treasury	6,000	1975	90,000	90,000

Government Total \$701,000 \$701,000

STATES, TERRITORIES & POSSESSIONS

None

SPECIAL REVENUE AND SPECIAL ASSESSMENT OBLIGATIONS AND THEIR POLITICAL SUB-DIVISIONS

	Interest	Year	Par Value	Actual Cost
CALIFORNIA				
Eastern Municipal Water District	4,500	1979	\$25,000.00	\$26,176.28

WEST VIRGINIA

West Virginia Turnpike Revenue Series "A"	4,125	1989	\$50,000.00	\$50,375.00
---	-------	------	-------------	-------------

Special Revenue Total \$75,000.00 \$76,551.28

RAILROADS

	Interest	Year	Par Value	Actual Cost
Chesapeake & Ohio R. R. E	3,500	1996	\$ 26,000.00	\$ 26,558.75
Chicago, Burlington & Quincy I	3,125	1985	25,000.00	25,937.50
Erie Railroad, 1st Consolidated G	3,125	2000	25,000.00	25,162.50
Great Northern Railway Co., Q	2,675	2010	25,000.00	24,062.50
Louisville & Nashville R. R. Co., 1st G	2,875	2003	25,000.00	22,562.50
New York, Chicago & St. Louis R. R. Co., E	3,250	1980	15,000.00	15,150.00
New York Connecting R. R., 1st B	2,875	1975	50,000.00	46,468.75
Northern Pacific R. R. Company	4,000	1984	50,000.00	49,750.00
Reading Company, 1st & Refunding D	3,125	1995	25,000.00	24,781.25
Southern Pacific R. R. Company F	2,750	1996	50,000.00	44,975.00
Texas Pacific Railway Company E	3,875	1985	23,000.00	22,770.00
Virginian Railway Co. 1st B	3,000	1995	25,000.00	24,562.00

Railroads Total \$364,000.00 \$352,740.75

Protokolas 12

PUBLIC UTILITIES

American Telephone & Telegraph Debenture ..	2.625	1986	\$ 50,000.00	\$ 47,281.25
American Telephone & Telegraph Debenture ..	4.375	1996	25,000.00	25,333.25
American Telephone & Telegraph Debenture ..	4.375	1996	25,000.00	25,204.00
American Telephone & Telegraph Debenture ..	5.625	1995	50,000.00	49,625.00
Appalachian Electric Power Company	3.125	1977	25,000.00	25,343.75
Arkansas Power & Light Company	3.125	1974	25,000.00	26,687.50
Atlanta Gas Light	4.375	1988	5,000.00	5,050.00
Bell Telephone Company of Pennsylvania	4.750	2001	25,000.00	25,683.00
Bell Telephone Company of Pennsylvania	8.000	2009	50,601.63	50,604.00
Brooklyn Union Gas Co. New York	2.875	1976	50,000.00	48,402.50
California Electric Power Company	2.875	1980	25,000.00	24,875.00
Carolina Power & Light	4.500	1994	25,000.00	25,250.00
Central Power & Light Company, A	3.125	1973	20,000.00	20,175.00
Columbia Gas System Debenture, E	3.625	1980	50,000.00	50,000.00
Commonwealth Edison 1st T	3.750	1988	25,000.00	25,218.75
Commonwealth Edison, 1st Mtge.	6.375	1998	50,000.00	50,300.00
Commonwealth Edison, Debentures	4.750	2011	9,000.00	9,303.75
Consolidated Edison Co., 1st Ref. I	3.500	1983	50,000.00	51,125.00
Consolidated Edison Co., 1st Ref. M	4.250	1986	25,000.00	25,535.00
Consolidated Edison Co., 1st Ref. HH	8.900	2000	25,000.00	25,194.75
Consolidated Edison Co., D	3.000	1972	25,000.00	22,643.75
Consolidated Edison Co., 1st Ref. T	4.750	1991	25,000.00	25,194.75
Consolidated Edison Co., 1st Ref. U	4.625	1991	20,000.00	20,367.10
Dallas Power & Light Company, 1st	3.500	1983	25,000.00	25,467.75
Detroit Edison Company General & Ref. K	3.375	1976	25,000.00	25,445.75
Detroit Edison Company General & Ref. R. .	6.000	1996	25,000.00	25,718.75
Duke Power Company 1st Ref. Mtge.	3.625	1986	25,000.00	25,577.50
Duke Power Company, 1st Ref. B.	4.250	1992	25,000.00	24,915.75
Eastern Utilities Association	3.625	1979	25,000.00	25,727.50
Florida Power & Light Company	3.500	1974	30,000.00	32,325.00
Florida Power & Light Company	4.500	1992	50,000.00	50,625.00
General Telephone Co. of California N	4.625	1991	10,000.00	10,125.00
General Telephone Co. of California O	4.375	1993	50,000.00	49,875.50
General Telephone Co. of California T	7.750	1997	25,000.00	24,840.75
Georgia Power Company	3.625	1986	50,000.00	50,812.50
Georgia Power Company, 1st Mtge.	3.750	1983	14,000.00	14,126.00
Georgia Power Company	4.625	1994	50,000.00	50,775.00
Gulf Power Company	4.625	1994	50,000.00	50,775.00
Illinois Bell Telephone Company	4.375	2003	25,000.00	25,070.50
Illinois Power Company	3.125	1978	25,000.00	26,062.50
Louisiana Power Light Company	3.000	1974	24,000.00	24,377.50
Michigan Bell Telephone Company	3.125	1988	25,000.00	25,312.50
Michigan Consolidated Gas Company	4.500	1988	30,000.00	30,727.80
Michigan Wisconsin Pipe Line, 1st Mtge.	5.750	1986	50,000.00	50,812.50
Milwaukee Gas Light Company, 1st Mtge. ..	3.125	1975	25,000.00	25,326.25
Montana Power Company	2.875	1975	25,000.00	25,250.00

Mountain St. Telephone & Telegraph Co.	2.625	1986	25,000.00	23,250.00
N. Engl. Telephone & Telegraph Co., Deb. .	3.000	1982	30,000.00	30,600.00
New York Telephone Company	3.375	1996	50,000.00	50,274.00
Niagara Mohawk Power Company, Gen.	2.875	1980	25,000.00	25,187.50
Niagara Mohawk Power Company, Gen.	3.875	1988	25,000.00	23,687.50
Northern Illinois Gas, 1st Mtge.	4.375	1988	25,000.00	25,094.50
Northern Indiana Public Service Company C ...	3.125	1973	25,000.00	25,562.50
Pacific Gas & Electric Company Q	2.875	1980	25,000.00	24,687.50
Pacific Gas & Electric Company Y	3.375	1987	50,000.00	50,744.00
Pacific Gas & Electric Company FF	4.625	1992	25,000.00	25,031.25
Pacific Power & Light Company 1st	3.625	1982	25,000.00	25,112.50
Pacific Telephone & Telegr Co. 1st	4.375	1988	50,000.00	50,208.00
Pacific Telephone & Telegraph Co.	2.875	1986	25,000.00	25,906.25
Pennsylvania Electric Company	3.375	1972	10,000.00	10,350.00
Pennsylvania Electric Company	4.625	1991	25,000.00	24,812.50
Pennsylvania Power & Light Company	3.000	1975	25,000.00	25,187.50
Pennsylvania Power & Light Company	6.750	1997	20,000.00	20,578.46
Philadelphia Electric Co. 1st Ref. Mtge.	4.375	1986	25,000.00	25,000.00
Portland Gas & Coke Company	3.125	1976	25,000.00	24,625.00
Portland Gen. Elec. Co.	3.125	1975	25,000.00	25,312.50
Public Service Electric & Gas Company, 1st	4.375	1986	25,000.00	25,314.25
Public Service Electric & Gas Company, 1st	4.375	1992	25,000.00	25,314.25
Public Service Electric & Gas Company, 1st	7.000	1998	25,000.00	25,474.75
Public Service Electric & Gas Co., 1st & Ref. Mtge. ...	4.625	1982	50,000.00	50,706.00
Texas Power & Light Company, 1st Mtge. ...	4.375	1986	25,000.00	25,314.25

Total Public Utilities \$2,122,000.00 2,135,600.61

INDUSTRIALS AND MISCELLANEOUS

Ashland Oil & Refining Company	4.500	1987	25,000.00	25,000.00
Bethlehem Steel Co., Consolidated K	3.000	1979	24,000.00	24,420.00
Commercial Credit	4.250	1974	20,000.00	24,875.00
Corn Product Co.	5.750	1992	25,000.00	24,875.00
General Motors Accept. Corporation, Deb. ...	3.500	1972	50,000.00	50,000.00
Glidden Company, Deb.	5.500	1983	25,000.00	25,781.25
J. C. Penny Co. Sinking Bend Deb. ..	8.875	1995	25,000.00	24,875.00
National Steel Corp. 1st.	3.875	1986	25,000.00	24,906.25
Joseph Schlitz Brewing Co. S. F. Deb.	7.200	1996	10,000.00	10,000.00
Shamrock Oil Co.	4.625	1987	20,000.00	19,800.00
Tennessee Gas Transmission Co.	3.500	1975	100,000.00	101,440.00

Total Industrial & Miscel. \$349,000.00 \$350,072.50

Total Bonds Owned \$3,611,000.00 \$3,615,974.14

BONŲ APYVARTA

PARDUOTŲ BONŲ 1970 METAIS

BONAI

Gatineau Power Co. 3% Bonds	\$25,625.00	\$25,000.00	\$375.00
-----------------------------------	-------------	-------------	----------

Tėvynė, 1972 m. rugsėjo 29 d.

Protokolas 13

NUPIRKTI BONAI 1970 METAIS					
BONAI	Interest	Year	Par Value	Actual Cost	
Consolidated Edison					
Co. 1st & Ref. Mtge HH	8.900	2000	\$15,000.00	\$15,000.00	
Consolidated Edison					
Co. 1st & Ref. Mtge. HH	8.900	2000	10,000.00	10,000.00	
J. C. Penny Co., Inc.					
S. F. Deb.	8.875	1995	25,000.00	24,875.00	
			\$50,000.00	\$49,875.00	

PARDUOTŲ BONŲ 1971 METAIS				
BONAI	Mokėjome	Gavome	Uždėbome	
Central Maine Power Co.				
"M"	\$10,900.00	\$10,074.34	\$143.89	
Southern Counties Gas Co.				
California	8,977.50	9,000.00	135.00	
	\$19,877.50	\$19,074.34	\$278.89	

NUPIRKTI BONAI 1971 METAIS				
Bonai	Interest	Year	Par Value	Actual Cost
Joseph Schlitz Brewing				
Co., S. F. Deb.	7.200	1996	\$10,000.00	\$10,000.00
Chicago Savings & Loan Association			10,000.00	10,000.00
			\$20,000.00	\$20,000.00

BENDROSIOS AKCIJOS - COMMON STOCKS

(Pagal Pensilvanijos Apdraudos departamentą parėdymą santaupos taupomajame banke laikome common stocks ir turi būti pažymėtos taip)

	Year Acq.	Book Value	Actual Cost
Chicago Savings & Loan Association, Chicago, Ill.	1971	\$10,000.00	\$10,000.00

PINIGAI BANKUOSE

1971 m. gruodžio mėn. 31 d.

Pennsylvania National Bank & Trust Co. of Mahanoy City, Pa.	\$10,177.68
Commercial Bank & Trust Co. Pittsburgh, Pa.	10,334.26
Girard Bank, Philadelphia, Pa. "M"	34,426.80
Girard Bank, Philadelphia, Pa. "D"	18,355.50
Royal National Bank, New York, N. Y.	2,000.00
VISO	\$75,294.24

SLA ATSAKOMYBĖS SUDĖTIS

Pomirtinių rezervai	\$2,366,814.00
Rezervai vertybių svyravimui padengti	32,559.00
Rezervai specialioms apdraudoms	375,000.00
Laisvas turtas	790,572.25
Neišmokėtos sąskaitos, algos ir tt.	3,000.00
Iš anksto užmokėtos duoklės	21,997.86
Išmokėtinės pomirtinės ir ligoje pašalpos	28,286.66
Dividendai	25,000.00
Tautinės Fondacijos labdarybės fondai	49,385.67
Pensijų planų rezervai	79,000.00
VISO	\$3,771,615.44

IPLAUKŲ IR IŠLAIDŲ PASKIRSTYMAS SLA PAJAMŲ ŠALTINIAI

	1970	1971
Pirmų metų duoklės	\$ 3,758.20	\$ 5,601.71
Apdraudos mokesčiai	126,370.04	119,840.07
Vaikų skyriaus mokesčiai	14,667.44	13,535.75
Pašalpos mokesčiai	15,108.60	13,903.20
Našlių ir Našlaičių fondas	1,439.30	1,361.23
Tautiškiems reikalams	715.83	683.04
Lėšų fondas	7,435.56	7,024.48
Tėvynės reikalams	5,010.81	4,781.28
Akcidentalinės apdraudos	1,506.90	1,531.10
Morgičių nuošimčiai	2,634.16	2,209.27
Bonų nuošimčiai	141,095.86	144,236.68
Nuoš. už paskolas nariams	616.83	1,005.49
Nuosavybių nuomos	750.00	750.00
Skelbimai Tėvynėje	148.00	98.02
Tėvynės prenumeratos	48.00	49.00
Kuopų kaucijos	9.00	9.00
Dr. M. J. Viniko fondas	25.00	30.00
Paliudijimų permainingumas	45.50	56.00
Ivairios pajamos	2,878.87	235.00
Moksleivių fondas	100.00	607.42
Tautinė fondacija	649.21	1,968.68
Bankų nuošimčiai	1,222.44	1,633.55
Bonų atmokėjimas	24,991.25	18,796.85
Morgičių atmokėjimas	8,190.00	6,440.00
Paliudijimų paskolų atmokėjimas	2,276.17	2,105.07
Fondų perkėlimas		22,241.11
VISO	\$362,162.43	\$370,820.00

SLA IŠMOKĖJIMŲ PASKIRSTYMAS

	1970	1971
1. Pomirtinių	\$130,939.00	\$117,983.00
2. Pribrendusios apdraudos	62,793.00	27,150.00
3. Atšaukta apdrauda	23,785.73	24,795.16
4. Investicijų priežiūra	4,001.38	2,868.63
5. Ligoje pašalpa	10,839.64	14,634.39
6. Jaunuolių atšaukta apdrauda	---	1,963.36
7. Organizatoriams atlyginta	1,603.30	2,514.08
8. Algos vedėjams tarnautojams	40,775.90	37,798.02
9. Algos spaustuvės tarnautojams	8,979.56	10,225.20
10. Socialinis draudimas	2,435.12	2,489.41
1. State Tax & Health Ins.	614.10	763.94
12. Centro ir kuopų daktarams kvotėjams	620.00	569.00
13. Vedėjų ir komisijų išlaidos	9,478.65	10,024.94
14. Kuopų sekretoriams 1-1/2%	2,868.84	2,495.21
15. Kuopų kolektoriams 1-1/2%	2,868.83	2,495.20
16. Apdraudos departamentams	254.00	5,129.23
-- Nuomos	217.45	69.44
17. Real Estate Taksai	1,856.57	2,012.22
18. Nuosavybių apdraudos ir kt.	4,833.27	7,154.51
19. Raštinės išlaikymas	1,733.99	1,336.14
20. Popieris ir reikmenys	1,660.83	3,564.18
21. Paštas ir telefonas	3,077.12	3,122.55
22. Tėvynės leidimo išlaidos	12,957.68	15,122.96
23. Aktuarui	3,296.66	4,093.04
24. Tautiškiems reikalams	1,082.17	1,440.18
25. Legaliai patarėjui	450.00	600.00
26. Našlėms ir našlaičiams	294.49	379.83
27. Nuošimtis	129.74	46.00
28. Apdraudos ir kaucijos	1,157.90	1,061.42
29. Gražinta iš apdraudos fondo	1,882.52	1,330.95
30. Gražinta iš pašalpos fondo	163.62	145.50
31. Gražinta iš jaunuolių fondo	11.28	65.39
32. Gražinta iš mišraus fondo	14.82	16.30
33. Gražinta iš lėšų fondo	127.55	152.15
34. Ivairūs išmokėjimai	10,035.98	1,440.18
35. Pribrendusios jaunuolių apdraudos	--	14,750.00
36. Seimo išlaidos	9,390.60	000
37. Pensijos	1,151.50	1,086.00
VISO	\$358,382.56	\$321,826.29

Tėvynė, 1972 m. rugsėjo 29 d.

Protokolas 14

FRATERNALINIAI FONDAI 1971 m. gruodžio 31 d. balansas

1. Našlių ir Našlaičių fondas	\$23,260.27
2. Tautiškių centų fondas	3,044.59
3. Moksleivių fondas (įskaitant \$11,825.42)	12,033.07
4. Dr. M. J. Viniko fondas	1,198.00
5. SLA Tautinė fondacija	5,914.30
6. Karo fondas	1,206.42
7. Emigrantų fondas	1,206.42
8. Bedarbių fondas	1,206.42
VISO	\$49,385.67

Šiais metais visi fraternaliniai fondukai arba fondai buvo surašyti į vadinamą SLA Tautinės fondacijos labdarystės fondą (angliškai: LAA National Foundation Philanthropic Funds), kurio bendra suma 1972 m. sausio 1 d. siekė \$49,385.67. Tai buvo padaryta turint minty tikslą visiškai išjungti minimus fraternalinius fondus iš kai kurių valstybių išlaidų limitacijų ar ribojimo įstatymų suvaržymo. SLA visi fraternaliniai fondai ir SLA Tautinė fondacija buvo sutraukti į vieną poziciją metiniame raporte ir tuo pačiu visos išlaidos fraternaliniams reikalams buvo išskirtos iš administravimo bei kitokių išlaidų. Yra supratimas, kad S.L.A. Centro raštinės rekorduose, kaip ir anksčiau, kiekvienas fondukas SLA knygyvedyboje bus žymimas atskirai. SLA centro knygoje buvo įrašytas naujas buhalterinis numeris (Nr. 299), į kurio sąskaitą įeina visos fraternalinės išlaidos, ar jos būtų mokamos per pomirtinių fondą ar per administracijos kasą. Išskirtinis SLA National Foundation Philanthropic Funds neša piniginę atsakomybę (liability) prieš šią buhalterinę poziciją. Šis fraternalinių fondų sutvarkymas yra didelis laimėjimas Susivienijimui. Jopasėkoje bus galima išplėsti, be limitacijų įstatymo varžtų, SLA patriotinį darbą.

TAUTIŠKŲ CENTŲ FONDAS

SLA 47-tas seimas Tautiškių Centų reikalu vienbalsiai priėmė tokią rezoliuciją:

“Kadangi komisijai pateikti keli prašymai, kurie mums nepakankamai aiškūs, ir nesant galimybės juos giliau patikrinti, tad Tautiškių Centų Fondo Skirstymo Komisija vienbalsiai nutarė rekomenduoti gerbiamam SLA 47-tam seimui, kad visi Tautiškių Centų Fonde esantieji pinigai būtų palikti Pildomosios Tarybos nuožiūrai prašymus patenkinti ir, svarbiausia, kad Lietuvos laisvinimo reikalai visada būtų pirmoje vietoje galimai didžiausia auka paremti. Likusius Tautiškių Centų Fonde pinigus komisija rekomenduoja palikti Pildomosios Tarybos nuožiūrai - panaudoti tokiems reikalams, kokius Pildomoji Taryba ras reikalingiausiais.”

Šios rezoliucijos dvasioje Pildomoji Taryba vykdė tautinius darbus, palaikydama Amerikos Lietuvių Taryboje SLA atstovavimą, teikė aukas Lietuvos išlaisvinimo reikalams, dirbo ir dalyvavo tautos reikalais šaukiamose konferencijose, kongresuose ir skatino kuopas veikti šioje srityje.

Kam aukota 1970 m. liepos mėn., 1 d. iki 1972 m. balandžio mėn., 10 d.

Pittsburgho universiteto “Lietuvių Kambariui”	\$ 100.00
Stipendija lituanistiką studijuoti (E. Juodvalkytei) Chicagos universitete	500.00
Elizabeth (N. J.) šeštadieninei mokyklai	100.00
New Yorko Maironio šeštadieninei mokyklai	100.00
Auka Čiurlionio ansamblio kelionei padengti	50.00
Auka kun. M. Valadkos knygai “Laisvas lietuvis”	100.00
Auka United Baltic Appeal	450.00
Aukos 6 lietuvių laikraščiams	300.00
VISO	\$1,700.00

DIVIDENDŲ REIKALU

SLA 55-tas Seimas 1968 m. vienbalsiai priėmė nutarimą, kuris įgaliojo Pildomąją Tarybą ir aktuarą išdirbti dividendams mokėti planą, atsižvelgiant į mūsų organizacijos metinį uždarbį. Apsvarsčius visas dividendų mokėjimo aplinkybes, Pildomoji Taryba vienbalsiai nutarė dividendus mokėti už du metus, t. y. už 1968 ir 1969, turint minty dividendus mokėti ir ateity kas du metus.

1969 m. rugsėjo-spalio mėn. Susivienijimas nariams išmokėjo \$37,798.04 dividendais. Tie užmokėjimai už 1968-1969 metus buvo padaryti pirmą kartą Susivienijimo istorijoje.

Po to buvo apskaičiuotas uždarbis už 1970 ir 1971 metus, t. y., buvo apskaičiuotas antras dividendų mokėjimas. Savo metiniame suvažiavime New Yorke 1972 m. balandžio 8 d. SLA Pildomoji Taryba priėmė sekančio turinio rezoliuciją dėl dividendų:

DIVIDEND RESOLUTION

WHEREAS the Lithuanian Alliance of America earned a satisfactory profit in the calendar year 1971; and

WHEREAS the Society enjoys a strong surplus position; and

WHEREAS it is desirable for the Society to return a share of the profits to the members;

NOW THEREFORE BE IT RESOLVED that the Lithuanian Alliance of America pay a dividend in cash to each member of record as of December 31, 1971. The dividends shall be calculated according to recognized actuarial principles, using a formula to be reported to the Department of Insurance in the various states in which the Society is licensed. The dividend formula shall maintain equity between members and classes of members by recognizing for each member: (1) the plan of insurance; (2) the amount of insurance; (3) the issue age; and (4) the years of membership. The amount to be paid shall be determined according to the dividend scale calculated by the actuary and delivered to the Home Office October 31, 1968, which provides for the estimated amount of \$24,000.00 in the aggregate.

TAUTINIAI IR VISUOMENINIAI DARBAI

Mūsų patriotinės ir labdaros tradicijos ir vyraujanti Susivienijimo broliškumo mintis apjungia įvairių pažiūrų ir įsitikinimų lietuvius bendrai dirbti, veikti ir lavintis kultūros bei visuomenės baruose.

SLA Pildomoji Taryba savo narių dalyvavime pinigine ir moraline parama nuolatos stengiasi paremti svarbesnius lietuvių sumanymus ir užsimojimus, kaip kriterijų statydama bendrą visų lietuvių gerovę. SLA nuoširdžiai bendradarbiauja su Amerikos Lietuvių Taryba ir BALFu ir remia visą tautinę, liberalinę bei patriotinę spaudą.

Susivienijimas naudoja kiekvieną progą išgarsinti lietuvių tautos gerą vardą ir kultūrą plačioje Amerikos visuomenėje.

SLA ISTORIJOS REIKALU

SLA 53, 54 ir 55 Seimai padarė svarbius sprendimus, paskatindami Pildomąją Tarybą rūpintis mūsų organizacijos oficialios istorijos paruošimu ir išleidimu.

Deja, istorijos projektas nebuvo atliktas užsibrėžtu laiku. Du autoriai paruošė savo dalis, būtent: Antanas Diržys parašė laikotarpio nuo pirmojo pasaulinio karo iki 1944 m. istoriją, o Algirdas Budreckis parašė studiją apie pokarinį laikotarpį iki 1970 metų imtinai. Deja, seniausio laikotarpio iki 1916 m. autorius Juozas Petrėnas ničnieko neparašė ir pasitraukė iš kolektyvo. Kadangi

Protokolas 15

seniausioji dalis liko nuparašyta, tai nebuvo galima paruošti santraukos anglų kalba ir, savaime aišku, nebuvo galima pradėti istorijos spausdinimo. Atsidūrus tokioj padėty, komisijos pirmininkas SLA Prezidentas Povilas Dargis 1971 m. gruodžio pabaigoje pakvietė laikraštinką Joną Valaitį parašyti oficialios istorijos pirmąją dalį ir savo studiją įteikti ne vėliau 1972 m. gruodžio 1 d.

SLA TAUTINĖ FONDACIJA IR JOS UŽDAVINIAI

Atgaivintoji SLA Tautinė Fondacija mūsų veikėjų tarpe yra labai populiari ir dažnai sulaukia užsitarnavusių lietuvių veikėjų dėmesio. Jau turime gražių aukų šiandien. Pavyzdžiui, a. a. Kazys Karpius, mūsų žymusis žurnalistas, savo \$1000 pomirtinę paliko Taurinei Fondacijai. Neabejojamai, ateity jo gražus žestas bus kitų veikėjų pasektas. Lygiai siunčiamos aukos įvairiausiomis progomis mažesnėmis sumomis, betgi šis susirūpinimas SLA Tautinė Fondacija parodo jos svarbą ir reikšmę mūsų organizaciniame gyvenime.

SLA Centre pastoviai rūpinamasi ir jau buvo parašyti keli atsišaukimai kuopoms ir veikėjams, kuriuose buvo raginama toliau rūpintis Tautinės Fondacijos stiprinimu. Kuopos ir apskritys skatinami rengti SLA Tautinės Fondacijai naudai parengimus, kad iš susidariusio pelno būtų didinamas jos kapitalas. Kreipiamas dėmesys į tuos lietuvius, kurie būdami vieniši, neturi įpėdinių ir nenumato kam palikti savo palikimą. Išmintingiausiai pasielgs tie veikėjai, kurie patars tokiems mūsų geriems žmonėms užrašyti savo palikimą SLA Tautinei Fondacijai.

TĖVYNĖS FONDAS

Mūsų organą Tėvynę nariai gauna nemokamai, todėl ir susidaro didesnės išlaidos šiam laikraščiu išlaikyti. Nors, pagal 1918 m. seimo nutarimą, Tėvynės Fondas gauna nuo kiekvieno nario po 7 centus į mėnesį, taip pat turi pajamų už skelbimus ir už prenumeratas iš asmenų, nesančių SLA nariais, bet šios įplaukos per mažos, Tėvynei iš jų išsilaikyti.

Tėvynės išlaidas sudaro redakcijos ir spaustuvės tarnautojų algos, laikraščio popieris, ofsetinio rinkimo bei fotografavimo, spausdinimo, ekspedicijos ir transporto sąskaitos ir ofseto mašinų remontai.

Laikraščiu ligšiolei nebuvo įskaitytos patalpų nuomos, apšvietimas, kuras, raštinės išlaidos ir elektra.

Nuo 1970 m. vasario mėn. iki 1971 m. lapkričio mėn. SLA turėjo ir naudojo nuosavas rinkimo ofsetui mašinas. Deja, 1971 m. vasarą pagrindinė teksto rinkimo mašina buvo pavogta. Laikinais naudojome elektrinę rašomąją mašinėlę, bet ir ji buvo pavogta 1971 m. spalio mėn. pabaigoje. Buvom priversti, noroms nenoroms, eiti svetur laikraščio teksto surinkti. Geriausias sąlygas pasiūlė Vienybės ofseto spaustuvė ir nuo 1971 m. lapkričio mėn. pradžios laikraštį surenkame Vienybėje. Vykdam Pennsylvanijos apdraudos departamento sugestiją, nuo 1972 m. sausio 1 d. Tėvynė išeina sykį kas dvi savaites. Tėvynė išeina tabloido pavidalo; 8 mažesnio formato puslapių. Spauda ir nuotraukos daug ryškesnės negu linotipo spaudos.

Zemiau pateikta lentelė vaizdžiai parodo, kiek kainavo Tėvynė:

	Įplaukos	Išlaidos	Deficitas
1971	\$4,786.28	\$25,348.16	\$20,561.88
1970	5,010.81	21,937.51	16,926.70
1969	5,637.71	21,646.23	16,008.52
1968	5,555.74	19,769.82	14,214.08

IŠMOKĖTINOS POMIRTINĖS IKI 1972 M. PRADŽIOS

Tarp daugelio SLA organizacijos narių, pasitaiko ir tokių, kurie užmiršta tinkamai sutvarkyti savo apdraudos pašalpgavių reikalus.

Tėvynė, 1972 m. rugsėjo 29 d.

Mirus tokiems nariams, ir geriausias norus turėdamas Susivienijimas negali jų apdraudų išmokėti. Vienų pašalpos gavėjai yra nepilnamečiai, kiti laukia įpėdinystės teisių pripažinimo, tretį gyvena Lietuvoje.

Gyvenančių Lietuvoje klausimas rišasi su diplomatiniais klausimais: SLA negali išmokėti pomirtinių, nes Amerika nepripažįsta Lietuvos okupacijos. Pasitaiko ir tokių pašalpgavių, kurie gydos psichiatrinėse ligoninėse.

Todėl, dėl įvairių priežasčių, 1972 m. sausio 1 d. buvo neišmokėta pomirtinių sumoje \$17,999.00; praeitam seimui buvo raportuota \$14,287.76.

KIEK SU MOKĖTA DUOKLIŲ IR KIEK IŠMOKĖTA APDRAUDŲ 1971 M.

VALSTYBĖ	Kuopų Narių	Sumokėta	Išmokėta	
Pennsylvania	66	1,932 \$	30,738.90 \$	35,576.64
Illinois	54	1,622	34,535.99	43,906.39
New Yorko	29	1,070	20,727.02	29,211.73
Massachusetts	27	1,040	21,664.41	14,070.02
Connecticut	16	400	6,234.02	12,956.17
Ohio	12	517	10,002.83	7,052.72
Michigan	8	461	9,426.84	9,481.53
New Jersey	9	365	9,581.17	3,925.00
Indiana	9	205	4,263.60	2,539.94
Maryland	2	75	1,236.23	1,646.93
Kitos kuopos	38	314	19,383.67	14,400.32
VISO	270	8,001	\$167,794.68	\$174,767.39

SLA APDRAUDOS ĮVERTINIMO RAPORTAS UŽ 1971 METUS

IŠGALĖS - SOLVENCY

SLA "valiuacijai, t. y., įvertinimo raportas, paruoštas ir paliudytas aktuario R. E. Bruce, buvo pateiktas valstybėms šiais metais. Jis parodo, kad SLA pripažinto turto 1971 metais turėjo \$3,771,615.44. Iš to turto priklausė:

Pomirtinių fondui	\$3,506,091.71
Ligoje pašalpos fondui	263,496.96
Kitiems fondams	2,026.77

Palyginus kiek buvo turto ir kiek turėtų būti pagal aktuarinius apskaičiavimus randame, kad Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sudaro 144.73% išgalių, "solvency".

ORGANIZACIJOS 1971 M. IŠTEKLIŲ STOVIS

PALYGINUS SU KITAIŠ PRAĖJUSIAIS METAIS

m.	mėn.	d.	%	m.	mėn.	d.	%
1971	gruodžio	31	- 144.73	1965	gruodžio	31	- 142.90
1970	gruodžio	31	- 146.05	1964	gruodžio	31	- 142.70
1969	gruodžio	31	- 149.14	1963	gruodžio	31	- 142.50
1968	gruodžio	31	- 147.73	1962	gruodžio	31	- 140.60
1967	gruodžio	31	- 147.37	1961	gruodžio	31	- 143.76
1966	gruodžio	31	- 145.90				

MIRTINGUMAS

1971 m.	- 59.22%
1970 m.	- 66.23%
1969 m.	- 55.09%
1968 m.	- 60.62%
1967 m.	- 65.32%
1966 m.	- 67.23%
1965 m.	- 73.67%
1964 m.	- 66.22%
1963 m.	- 72.07%
1962 m.	- 78.41%
1961 m.	- 79.88%

UŽDIRBTAS NUOŠIMTIS

1971 m.	- 3.82%
1970 m.	- 3.68%
1969 m.	- 3.60%
1968 m.	- 3.53%
1967 m.	- 3.17%
1966 m.	- 3.29%
1965 m.	- 3.14%
1964 m.	- 2.74%
1963 m.	- 3.09%
1962 m.	- 2.89%
1961 m.	- 2.82%

Protoklas 16

SLA NARIŲ STOVIS

m.	mėn.	d.	Narių	m.	mėn.	d.	Narių
1971	gruodžio	31	- 8,001	1965	gruodžio	31	- 10,048
1970	gruodžio	31	- 8,218	1964	gruodžio	31	- 10,267
1969	gruodžio	31	- 8,663	1963	gruodžio	31	- 10,565
1968	gruodžio	31	- 9,044	1962	gruodžio	31	- 11,015
1967	gruodžio	31	- 9,361	1961	gruodžio	31	- 11,362
1966	gruodžio	31	- 9,706				

ADMINISTRAVIMO IŠLAIDOS

SLA administravimo išlaidas daugiausiai sudaro tarnautojų algos, kurios toli gražu nėra tokios, kokias moka kitos fraternalinės įstaigos savotarnautojams. Iš žemiau pateiktos lentelės matysite algų išlaidas:

1971 m. - \$48,023.22	1965 m. - \$41,320.00
1970 m. - \$49,755.46	1964 m. - \$43,191.65
1969 m. - \$50,647.95	1963 m. - \$43,211.45
1968 m. - \$48,058.76	1962 m. - \$45,712.03
1967 m. - \$50,223.26	1961 m. - \$42,791.11
1966 m. - \$43,393.99	

LIGOJE PAŠALPOS SKYRIAUS BENDRAS STOVIS TURTAS - ASSETS

1971 m. gruodžio 31 d. Ligoje Pašalpos turtas siekė \$263,496.96

NARIŲ SKAIČIUS LIGOJE PAŠALPOS SKYRIUJE

Praeitam seimui buvo raportuota 2,025 nariai. 1970 ir 1971 metais iš ligoje pašalpos skyriaus atsisakė 58. Skyriuje įsirašė tik 3.

Ligoje pašalpos skyriaus įplaukas sudaro narių duoklės po 30, 60 ir 90 ¢, \$1.80, \$2.70 ir tt. į mėnesį ir uždirbti nuošimčiai. 10 centų nuo kiekvieno vieneto kas mėnesį eina į Lėšų fondą. Išmokėjimus sudaro išmokėtos ligoje pašalpos ir įvairūs turto nuostoliai.

Pastarųjų dviejų metų šio skyriaus įplaukos, išmokėjimai ir ligonių skaičius šiaip atrodo:

m.	Ligonių	Surinkta duoklių	Išmokėta ligonių naudai
1970	183	\$15,108.60	\$10,839.64
1971	253	13,903.20	14,634.39

Vidutinė išmokamų ligoje pašalpų suma 1970 metais buvo - \$59.23, o 1971 metais - \$57.84.

1971 metais išmokėta Ligoje Pašalpa pagal valstybes:

Connecticut	\$1,056.17	21
Illinois	3,011.39	53
Indiana	271.94	4
Maryland	296.93	5
Massachusetts	1,808.02	31
Michigan	294.53	6
New Jersey	75.00	1
New York	1,337.73	24
Ohio	552.72	9
Pennsylvania	2,704.64	50
Kitos valstybės ir Kanada . .	3,225.32	48
	\$14,634.39	252

Visi šio skyriaus išmokėjimai ir apskaičiavimai yra paremti nuo 1959 metų veikiančiomis naujomis taisyklėmis, pagal kurias mokama 6 savaites popilną ir 6 savaites po pusę pašalpos sumos, pridėdant 25% už ligoninėje sirgimą laiką.

Iš visų duomenų matome, kad bendras narių skaičius ir sumokėtų duoklių bendra suma mažėja. Ligonių skaičius nors ir mažėja, bet išmokėta vidutinė suma didėja.

Priežastys yra šios:

1) Senesnio amžiaus narių dažnesnis ir ilgesnis sirgimas.

2) Kaikurių narių nesąžiningas pašalpos naudojimas.

3) Išnaudojimas Ligoje Pašalpos Fondouž menkliausius negalavimus, už kuriuos jokia kita sveikatos apdraudos įstaiga pašalpos nemoka, ir kuopos, dėl padaugėjusio sirgimo, nebeišstengia surinkti tiek duoklių, kad išgalėti padengti savo ligonių išmokėtą pašalpos sumą.

Suglaustai tariant, per paskutinius ketverius metus ligoje pašalpos stovis toks:

m.	Surinktų duoklių	Išmokėtų pašalpų	Skirtumas
1968	\$17,592.50	\$15,692.76	\$1,899.74
1969	16,728.20	13,267.24	3,460.96
1970	15,108.60	10,839.64	4,168.96
1971	13,903.20	14,634.39	731.19

SLA NAUJIEMS NARIAMS ĮRAŠYTI VAJAI

Dabartinė SLA Vajaus Komisija susidaro iš prezidento Povilo Dargio, sekretoriaus Algirdo Budreckio ir dr. kvotėjo dr. Stepono Biežio. Jiems šiuo metu talkina Tėvynės redakcinės komisijos nariai Jonas Valaitis ir Antanas Diržys.

SLA Lietuviškosios Seimos Vajus prasidėjo 1969 m. kovo 1 d. ir tęsėsi iki 1971 m. gruodžio 31 d. Per tą laikotarpį Susivienijimo organizatoriai įrašė 364 narius: 181 suaugusį ir 183 vaikus. Tai buvo Susivienijimui permažas verbavimas, nes per tą patį laiką mirė 486, 168 atsiėmė taupomąsias apdraudas, 208 atšaukė savo apdraudas (atsiėmė cash surrender) ir 357 buvo lapsuoti, t. y. suspenduoti dėl nemokėjimo duoklių. Iš vis laike Lietuviškos Seimos Vajaus Susivienijimas nustojo 1,219. Maždaug už kiekvieną naują narį, SLA praranda tuo pačiu laiku net po 3 narius.

Kaipgi bebūtų Vajai visvien sumažina narių nubyrėjimą. Už visą darbą Vajaus metu turime būti dėkingi rūpestingiems organizatoriams, kurie SLA labai dirba tikrai pasiryžimui! Nors Lietuviškosios Seimos Vajuje įsiregistravo 80 organizatorių, iš tikrųjų teiraše vos 21 naują narį. Dėl to ir yra mūsų vaju nepasisekimo priežastis: turime gerus ir draugiškus santykius su lietuvių spauda, mūsų žurnalistai dažnai palankiai atsiliepia apie Susivienijimą, per Tėvynę ir per aplinkraščiais skleidėme stiprią informaciją - agitaciją, tačiau suklopom ties prospektų durimis . . . , nes neturėjome žmonių, kurie asmeniškai kalbintų prospektą ir jam duotų aplikaciją.

Jei laimėjome 364 naujus narius, tai tik dėka 21 organizatoriui. Norima išskirti ir atskirai paminėti tuos mūsų garbingus veikėjus, kurie įrašė daugiausia narių, būtent: Mikas Klimas, centrinis organizatorius; A. B. Tamkus, 57 kuopos narys; A. Sukauskas 200 kuopos narys; Petras Mačys 38 kp. narys; Vytautas Paulauskas, 115 kp., ir Aleksandras Chaplikas, 43 kp. veikėjas.

Veikdami mažesnėse lietuvių kolonijose kaip kurie organizatoriai gal būt padarė viską, kas buvo įmanoma. Bet nemažas skaičius organizatorių gavo tik po vieną naują narį.

1972 m. sausio mėn. 8 d. TĖVYNĖS laidoje anglų ir lietuvių kalbomis buvo paskelbtos naujo SLA 85 metų sukakties vajaus taisyklės. Taisyklės ir atitinkamas atsišaukimas į kuopas ir į organizatorius buvo atspausdintas ir išsiuntinėtas. Visos SLA kuopos ir praeitame vajuje dalyvavę organizatoriai tą literatūrą su aplikacijomis gavo. 1972 m. kovo mėn. pradžioje, papildomai buvo išsiųstas antras aplinkraštis visiems organizatoriams. Išspausdinome 5,000 naujų sąlankų-folderių anglų kalba, pavadinimu "The Lithuanian Alliance of America invites you to get acquainted" ir 5,000 sąlankų lietuvių kalba: "Ar Jums dar nieko nesako trys didžiosios raidės SLA?" Kadangi jau pritrūkom, užsakėme atspausdinti dar 500 egzempliorių SLA mokesčių lentelių knygučių.

(Tąsa sekančiose Tėvynės laidose)

Tėvynė, 1972 m. rugsėjo 29 d.

SLA Honorary Member

NADAS RASTENIS

Algirdas Budreckis

"I learned English at night by reading Shakespeare and other English classics. I rendered what I read into Lithuanian utilizing bilingual dictionaries and even archaic glossaries. In this manner I got the feel of English. I learned its subtleties and nuances by making translations into my native Lithuanian".

Thus did Nadas Rastenis explain how he came to learn English! It is difficult to write poetry in one's native tongue, but to become fluent and artistic in two or even three languages is a rare accomplishment. Nadas Rastenis is indeed a rare talent.

Lawyer, civic leader, writer, translator and poet, Nadas Rastenis is a Lithuanian "man for all seasons". Born in the village of Stagalėnai, county of Švenčionys, Lithuania, in 1891. He got his educational rudiments in Russian and Lithuanian. Rastenis migrated to Boston in 1911 where he studied nights. In 1918-1919 he served in the American Army. Discharged from service because of ill health, he enrolled in Boston University to study law. He graduated in 1924, receiving his LL.B. In 1925 he moved to Baltimore where he took up law practice. For a while he lived in Cleveland, where he married Julia Baltručionis. Eventually he returned to Baltimore. In 1942-1946 he was the first Lithuanian legislator in the Maryland House of Delegates. Nadas Rastenis initiated in the observance of Lithuanian Independence Day in the Maryland Legislature.

He answered his poetic vocation in 1917 when he submitted his verses in Lithuanian to KELEIVIS. Later he became a regular contributor to NAUJIENOS, SANDARA, VIENYBĖ, DIRVA, TĖVYNĖ, MARGUTIS, LIETUVA and LITHUANIAN DAYS, writing articles as well as verse. For a while he was editor of SANDARA.

N. Rastenis is a well known translator from English and other foreign languages into Lithuanian. His translation of Poe's "The Raven" is a literary gem. Rastenis believes in returning something for what he takes. He has rendered into English a number of Lithuanian classics, such as "The Seasons" by Donelaitis, "The Forest of Anykščiai" by Bishop Baranuskas and selected poems by Maironis, Putinas, Kudirka, Baltrušaitis and others.

For his poetic endeavors and his dramatic indictment of conflict, "War's Curse" which was published in the U. S. Congressional Record, the United Poets Laureate International, meeting in Quezon, Philippines, in 1966, bestowed upon Nadas Rastenis the title of "Honorary Lithuanian-American Poet Laureate". The President of the Philippines awarded him the laurel wreath and medal. He is also recipient of numerous other international honors: 1967 Nominee for the Nobel Peace Prize; Edgar

Tėvynė, 1972 m. rugsėjo 29 d.

SLA Honorary Member Nadas Rastenis, with his wife Julia, at the SLA Convention in Miami Beach, Fla., as they were applauded by the membership upon Nadas' 81st birthday anniversary.

Allan Poe Award, 1967; Honorary Doctor of Literature, University of Karachi, Pakistan, 1968; Chevalier of the Blessed Virgin Mary of Guadalupe, Spain, 1969; Honorary Doctor of Laws, International Academy of Hull, England, 1969; Maryland Citizen Poet Laureate, 1969; and Henry L. Mencken Award, 1969.

Nadas Rastenis is also a Lithuanian-American civic leader. Opposed to ~~communism~~ ~~socialism~~, he joined the Lithuanian Socialist Union upon arrival to this country as a youth. Later he gravitated to the ideological center, joining the Tautinė Sandara and then the Tautinė Sąjunga. He was active in the Society of Lithuanian Writers and the Lithuanian American Relief Fund (BALF).

Nadas Rastenis joined the SLA in 1927. For a while he was member of Lodge 14 in Cleveland. Later he transferred to Lodge 64 in Bal-

timore. Between 1928 and 1936 he was a member of the SLA Committee on the State of the Alliance, Grievances and Appeals. In 1936 he was elected chairman of the Committee on Intellectual Advancement. For the 50th Anniversary Jubilee Convention in 1936 he composed the SLA Hymn "SLA Jubilee Hymn". The music was composed by Augustas Jančauskas. The first stanza reads:

S. L. A., S. L. A.

It tvirta uola!

Vėtrų ir audrų nebijo,

Šelpia mūsų išseiviją;

Sesutes ir brolius jungia

Į broliją gražią, brangią;

Ir ligoje guodžia, laiko,

Ir varge paduoda ranką:

Lietuvių šeima miela,

S. L. A.

the 56th Convention of the Lithuanian Alliance of America, held in 1970 in New York, elevated our Bard to the honorary membership.

New York, N. Y.

Two films - "Reminiscences of a Journey to Lithuania" by Jonas Mekas and "Going Home" by Adolfas Mekas - will be shown at the 10th New York Film Festival at Alice Tully Hall, Lincoln Center, Broadway at 65th Street, on Wednesday, October 4th at 7:30 P. M. A panel discussion will follow. Tickets at \$4, \$3, \$2, \$1, may be purchased in advance at the box office. Helen V. Kulber

PRASIDEDA DARBAS

Pašibaigus vasarai, baigiasi ir poilsio laikas lietuviškoms organizacijoms. Ir SLA kuopose užvirs darbas - susirinkimai, renginiai, "Tėvynė" laukia aprašymų.

NAŠLIŲ-NAŠLAIČIŲ FONDUI

SLA Centro tarnautojos Margaret Williams, Genovaitė Meiliūnienė ir Liucija Sperauskienė nutarė atsiskaičiuoti nuo \$25 JAV valdžios bono, kuris buvo laikomas S. L. A. centro tarnautojų naudai. Jos paaukojo tą \$25 sumą SLA Našlių ir Našlaičių fondui. Jų nuomone, šis fondas panaudos tą pinigą geriems tikslams.

PAIEŠKOJIMAS

Great Neck, L. I. mirtė William Wolfe-Vilkas, SLA Great Necko Kp. fin. sekretorius.

Liko turto, bet liko ir nesutvarkytų reikalų. Giminių likę Massachusetts valstijoje. Prašoma atsisaukti į SLA Centrą.

Brockton, Mass.

Vasaros metu organizacinė veikla sulėtėja, kai kur visai sustoja. Ši vasara buvo išimtis. SLA sukurtinis Seimas ir kiti Seimai, taip pat Chicagoje įvykęs II PLJ Kongresas ir Tautinių Šokių šventė sutraukė tūkstančius žmonių, ypač jaunuolių iš visų kontinentų.

Parengimuose Brocktono jaunimas buvo gausiai atstovaujamas. Kongrese Brocktoną atstovavo Jonas ir Dalia Bielkevičiai, Irena Činčytė, Dovilė Eivaitė ir Kristina Jančauskaitė, o Šokių šventėje aktyviai dalyvavo Asta Baškauskaitė, Nida Beržinskaitė, Vida Čepauskaitė ir Genė Plonytė.

Apylinkės vasaros veikloje paminėtina: Tragiškųjų Birželio įvykių minėjimas - gedulingos pamaldos už žuvusius Sibire, kalėjimuose ir partizanus, kurių metu šv. Kazimiero parapijos klebonas Petras Sakalys pasakė gražų, dienai pritaikytą pamokslą. Komp. J. Gaidelio vadovaujamas choras, nors jau buvo atostogose, Mišių metu giedojo. Keletas organizacijų dalyvavo su vėliavom's.

Priminti Lietuvoje rusų vykdomą genocidą angliškai kalbančiai visuomenei, per abi vietas radiostotis buvo transliuojamos tai progai pritaikintos anglų kalba programos, perpintos lietuviškomis melodijom's. Programos buvo paruoštos Brocktono A. L. Bendruomenės pirm'ninko, talkinant jaunuoliams Dovilei Eivaitėi ir Petrui Bizinkauskui (sūnui), o technikinį darbą atliekant Lietuvių Radio Valandos Laisvės Varpovėdėjui Petru Viščiniui.

Rugpjūčio mėnesį Jaunimo Kongreso Vadovybei papildomai dar buvo pasiūsta 60 parašų po peticija Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui Kurt Waldheim'ui ir \$26.- Kongresui aukų, surinktų buvusio Talkos Komiteto nario Adomo Tumo iš Norwoodo. Viso Kongresui pasiūsta \$1,241.- ir atstovų kelienei skirta \$506.-

Rugsėjo 10 dieną Maironio Parke Shrewsbury prie Worcester'io įvyko Pirmoji Lietuvių Diena, surengta A. L. B-nės Bostono Apygardos.

Brocktono Apylinkės Valdyba prie Lietuvių Dienos rengimo prisidėjo, užprašydama pamaldas, pakviesdama šv. Kazimiero parapijos chorą atlikti dalį meninės programos Lietuvių Dienoje ir gaudama iš Sandaros Klubo taurę krepšinio rungtynių laimėtojams.

Pirmoji Lietuvių Diena praėjo dideliu pasisekimu: oras buvo gražus, publikos daug, dvejais iš trejų rungtynes laimėjo lietuvių komandos.

Padėką priklausio kleb. Petru Sakaliui už pamaldas, gražų pamokslą ir kvietimą dalyvauti Lietuvių Dienoje. Svarbiausia, leido parapijos chorui, vedamam komp. Juliaus Gaidelio, atlikti dalį programos, kurią choras labai puikiai atliko. Garbė chorui ir jovedėjui.

Didelis ačiū prisilutusiems programai aukas, jų pavardės buvo atspausdintos Dienos programos knygutėje, išskyrus Valentina ir Albiną Barulius, kurių auka įteikta vėliau.

Džiugu, kad pirmasis Bostono Apygardos parengimas pasisekė.

P. JANČAUSKAS

DEŠIMT METŲ
MIRTIES SUKAKTIS

Rugsėjo 24 d. sukako dešimt metų, kai mirė mūsų brangus vyras ir tėvelis Antanas Bireta, o taip pat ir visuomenės uolus veikėjas, kurio širdis buvo lietuviška, kuris tik Lietuviams tedirbo ir lietuviybės rūpesčiais sielėjosi, o labiausiai rūpinosi. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veikla.

Daugelį metų buvo 207 Kp. organizatorium, užrašų raštininku ir pirmininku. Taip pat buvo paskirtas S. L. A. Jubiliejaus konkurso 2-70 rajonogeneraliniu organizatorium. Daug metų buvo 4-tos apskrities organizatorium ir užrašų raštininku. Kaip korespondentas, bendradarbiavo Tėvynėje ir kituose laikraščiuose, dažnai rašinėdavo organe straipsnius, ragindamas narius dirbti organizacijos gerovei.

Jis dalyvaudavo 4-tos apskrities kiekviename suvažiavime ir seimuose, atidžiai sekdamas eigą ir kaip gerai susipažinęs su organizacijos reikalais, matydamas kokius nors netikslumus, padarydavo pastabas.

Tai buvo neišsemiamos energijos žmogus, beveik visą savo gyvenimą pasišventusias dirbo savo mylimai broliškai organizacijai Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Jis norėjo gyventi ir galvojo ateitimi, jis laikė save laimingu turėdamas gerą šeimą. Sakydavo: "Žinai, Jultyte, aš gyvenu ir jaučiuos taip kad būčiau tarpe dviejų saulių, viena aukštai šviečia, kita šeimoj." Jo sūnelių didelės pasėkmės moksluose ir darbuose giedrino ir šildė jo krūtinę. Sakė: "Išmokslinom vaikus, įsigijom na-

ANTANAS BIRIETA
SLA. Jubil. Konkurso 2-ro rajono generalis org. 4-to apskr. organ. ir žymus veikėjas SLA. 207 kp., Manchester, Conn.

mus, o dar ir dolerėlis atlieka juodai dienai. . . Žmogus tik gyvenk ir norėk gyventi!"

Jo džiaugsmo ir gražių svajonių siūlą nutraukė ir pavertė į tragediją. Jam pareinant iš darbo, 9 valandą nakties trys blogo išauklėjimo vaikėzai nuo 15 iki 17 metų, kurių tarpe vienas buvo lietuvis, jį sumušė ir kojomis suspardytą paliko be žado kraujuose paplūdusį. Policininkai suradę atnešė į namus. Gulėjo lovoj tris mėnesius.

Po to įvykio jau nebuvo darbininkas, liego per du metus ir turėjo apleisti šį pasaulį. Todėl, paminėdami mūsų mylimo ir brangaus gyvenimo draugo ir tėvo mirties dešimt metų, su ašaromis lenkiam galvas prie jo kapo ir liūdimė, jojo netekę. Prisiminimai, tai aukso retežis, kur nė mirtis nepajėgia nutraukti.

Ilsėkis, mūsų mielas, ramybėje.

Liūdintys -
ŽMONA JULIJA IR ŠEIMA

Pagalba ne JAV gimusiems pensininkams

Pradėta nauja programa pagalbēt ne JAV gimusiems pensininkams. Ji oficialiai paskelbta gubernatoriaus Ogilvie ir Joseph Blatchord federalinės programos Action direktoriaus rugsėjo 16 d. Chicagoje.

Programa skirta tautinių grupių pensininkams, kurie ar tai dėl nemokėjimo anglų kalbos, ar dėl nenoro pildyti ilgų formų, ar dėl tautinio išdidumo, ar dėl grynai nežinojimo, nepasinaudoja nei federaline, nei valstybine pagalba, kuri jiems užtarnautai ir legaliai priklauso.

Si pagalba gaunama per naujai įsteigtą organizaciją, vadinamą Action, kuri yra buvusio Peace Corps ir Vista organizacijų junginys. Action paruošia žmones įvairių sričių darbui ir juos perduoda agentūroms. Šiuo atveju, sponsorius yra Illinois gubernatoriaus Ogilvie taip vadinama Human Resources įstaiga.

Kaip gubernatorius pareiškė: "Vyresnio amžiaus žmonės turi problemų kylant kainomis, pa-brangusiu susisiekimu, tačiau piliečiai, kurie nemoka gerai angliškai, turi dar ir didesnių problemų".

Programos tikslas - surasti visus tautinių grupių vyresniojo amžiaus asmenis. juos suregistruoti ir informuoti apie jiems priklausan-tą federalinę ar valstybės pagalbą.

ar tai būtų maisto kuponai, ar nuomai apsimokėti ar vaistams įsigyti.

Yra daug galimybių gauti paramos, ir daug kas šia parama naudojami. Programos tikslas informuoti asmenis, kuriems pagalba reikalinga. Tai atlikti kviečiami tautinių grupių savanoriai, KURIE ĮSIPAREIGOS DIRBTI Vista organizacijoj. Jie bus šios organizacijos apmokyti, ir apmokami. Gaus po \$190 algos per mėnesį. Praėjus pasižadėtam metų laikotarpiui, jie gaus dar papildomą mokesčių.

Kaip gubernatorius Ogilvie išsireiškė: "Prezidentas Nixon gerai supranta vyresnio amžiaus žmonių problemas, pranešdamas praėjusį mėnesį apie programą surasti vyresnio amžiaus žmones ir jiems padėti kasdieninėms problemomis. Mūsų įstaiga įsijungia į šią programą su mūsų versija, specialiai skirta užsienyje gimusiems vyresnio amžiaus asmenims".

Darbą šioje naujoje programoje dirba keturi savanoriai: Generolas Mikas Reklaitis, 6643 S. Maplewood Ave. - lietuviuose, Antonio Faustini - italuose, p. Agnes Czachor - lenkuose ir George Daczynszyn - ukrainuose.

Tai yra programos užuomazga. Atcityje bus verbuojami nauji savanoriai.

BRANGI PRANUTE! . . . Taip pradėdavau Tau laiškėli, kai tikėdavausi, dalindamasi mintimis su Tavim, kad jos pasieks Tave, gal po kelių dienų.

Dėja, jau kelintu kart, kelių savaitių laikotarpy, mėginu rašyti laišką, Tavo, Pranute Prisimini-mui. . . ir. . . Kiekvienu kart, mano lūpos suvirpa, akys stiklinė-mis ašaromis paplūsta, o širdis, rodos nuslenka rūsčiu sunku-mu. . . ir mano laišką, lieka neparašytas. . . Atleisk man, bet tikrai yra sunku tikėti, kad Tavęs jau nėra gyvųjų tarpe - Tavo sa-vitame gyvenime. Gyvenime, kurį Tu vairavai ne visiem suprantamu uolumu, pasiryžimu ir giliu sentimentu. Sakau, giliu, nes jis buvo Tavo brangenybė, giliai širdy paslėpta.

Tu sielodavaisi savo broliais, kuriems po karo audrų pastogę atstatei. Pašlijusias sveikatas jiems atgaivina. O kiek pakvietimų išsiuntei - su įsipareigojimais savo šeimos - kad karotreminiai galėtų pasiekti šią, viskuo pertekusią šalį - Ameriką! Ir kaip skaudu širdy Tau buvo, kai kai kurie tųjų, priimdami naują pilietybę, net savo lietuviškų pavardžių išsižadė-jo. . . .

Kartą rašei: "Prof. Kairys gyvena sanatorijoje jau kelinti metai. Jis tik 12 mylių nuo mūsų. Aplankau jį dažnai, nes man be galo gaila jo, būnant kitataučių tarpe ir nekalbant angliškai. Iš lietuvių, re-tai kas jį aplanko, šokiomis dienomis, tur būt niekada jis savo entuziazmu, teikia ir man stiprumo".

Kiek plačiau, kitame laiške, Tu rašei apie adv. Birutę Novickienę: ". . . Nepamenu ar Tau kada esu minėjusi. Tai moteris, visiškai attričio sugadinta. Jau virš 20 metų, visiškai nepajėgi savimi bent kiek rūpintis. Fiziškai tikra invalidė. Ją vyras, išeidamas į darbą, turi pasodinti tam tikrojkėdėj, pavaldinti ir iš darbo skubėti namo, vėl ja rūpintis ir t. t. Bet ji turi sveiką ir labai protingą galvoseną; žino viską, kas pasauly dedasi ir ne vien tik lietuvių. Ir šį rytą ji man skambino, pasidalindama mintimis apie skaitytas knygas, laikraščių straipsnius ir klausdama, kada pas ją vėl atvyksiu. Nuvykus, kelias valandas, vien jos pasakojimų galiu su įdomumu klausytis. O ma-tant jos fizinę padėtį, jei ir jaučiu kokius negalavimus - susigėdinu apie tai ir minėti. . . ."

Tai va, pora pavyzdžių, kur Tave, Pranute, tie paslaptinęjeji, gilieji jausmai traukė - pas tuos, kurie negalėjo, patys saupasigelbėti.

Kai šių dienų suirusio pasaulio

Norintys dalyvauti šioje pro-gramoje gali gauti papildomų in-formacijų pas Anatolijų Milūną, 1920 South 51st Court, Cicero, Illinois 60650.

Programa yra verta dėmesio. Jos rėmuose galime padėti savie-siems, kalbėdamiesi sava lietuvių kalba. Į tai turėtų atkreipti dė-mesį mūsų organizacijos, atliekančios panašų darbą, dirbdamos be atlyginimo, grynai iš pasiauko-jimo. A. M.

Pranė Lapienė

reikalų nė didžiųjų kraštų išminčiai nesugeba išspręsti - Tu ne kartą buvai puolama iš politinio taško. Bet kaip gražiai Tu parašei man savo laiške, užbaigdama vieną paragrafą: "Ką gi, jų valia, bet Dievas atsirinks geruosius Pats, be jų rekomendacijos".

Pažinau Tave, Pranute, 1937 m. kai "Naujienu" Moterų Skyriuje bendradarbiavai. Malonu buvo skaityti Tavo mintis tose skiltyse. Kiek vėliau, SLA Seimuose, susipažinome, užvesdamos asmeninį susirašinėjimą. Svečiavomės pas Tave, su Tavo miela šeima ir kartu pas daugelį SLA veikėjų.

Tie prabėgę metai su įvairiausiais vaizdais ir prisiminimais - pasiliko many visam gyvenimui ir skaudu, kad Tu, Pranute, iš jų pasitraukei, daugeliu metų per anksti. Tegu visuomet atmintis apie Tave bus šviesi!

Giliai užjaučiu vyrą Andrių ir dukrelę Nelę.

- MARIA F. YOKUBYNIENĖ

Toronto, Ont., Canada

Rochester, N. Y.

- Prof. dr. Antanas Klimas rug-sėjo 5-8 d. d. buvo išvykęs dalyvauti 2-je Tarptautinėje Fonologijos konferencijoje Vienoje, Austrijoje. Ten dalyvavo apie 200 kalbininkų iš keliasdešimties valstybių. Buvo nagrinėjami teoriniai fonologijos klausimai. Fonologija apima visą kalbos garsų sritį, - ir pačią fonetiką bei vaikų kalbos garsų išsivystymą, istorinę fonetiką ir t. t. Iš Vienos prof. Klimas dar išvyko į Hamburgą, Muencheną ir Genevą.

Honolulu, Hawaii

- Prof. dr. Vytautas J. Bieliauskas Amerikos Psichologų s-gos suvažiavime, Honolulu, Hawajuose, rugsėjo 1-8 d. vadovavo svarstyboms "Amerikos policininko psichologiniai bruožai". Jis taip pat skaitė pagrindinę paskaitą psichologų, besidominčių religiniais klausimais, sąjungai tema "Psichologas ir religija". Su juo suvažiavime taip pat dalyvavo jo žmona med. dr. Danutė Bieliauskienė. Šia proga jio taip pat aplankė prof. Bronę Jameikienę, kuri jiems aprodė Hawajų universitetą ir savo centrą - Meno aka demiją.

Tėvynė, 1972 m. rugsėjo 29 d.

SLA IR LIETUVIŲ VEIKLA

Mūsų veiklieji-

Ne taip seniai vienas narys paklausė Vytautą Paulauską: "Skaičiau laikraštį, kad buvot išrinktas į kitos draugijos direktorius. Kaip čia derinasi reikalai?" Brolis Paulauskas nusišypsojo ir ramiai atsakė: "Kaip jau Jūs iš praeities žinote, mano pagrindinis tikslas yra lietuvių išlaikymas ir lietuviškų organizacijų klestėjimas. Sau jokios asmeniškų naudų iš tos veiklos aš nelaukiu ir nesitikiu".

Toks yra Wyoming klonio Pennsylvanijoje veikėjas Vytautas Paulauskas. Jis aktyviai dalyvauja 15-oje lietuvių organizacijų veikloje. Be to, dar mieliai ateina kitom apylinkėm, kaip: Shenandoah slėniui ir Eastonui ateina į talką, reikalui esant. Reikia stebėtis iš kur toji energija! Juk jis yra darbštus verslininkas ir apartamentų savininkas. Jo biznio ir šeimos reikalai reikalauja daug laiko. Tikrai, šiais laikais būtų sunku surasti darbštesnį lietuvininką rytinėje Pennsylvanijoje.

Brolis Paulauskas yra nenuilstomas SLA veikėjas. Gimęs Lietuvoje, Kretingoje, į Pennsylvaniją atvyko po karo. Jį su žmona Danute bei trim vaikais (Donatu, Vytautu ir Danute) į SLA įrašė ilgametis SLA organizatorius A. Miliauskas. V. Paulauskas į 115 Kuopą įstojo 1952 metais. Jis buvo kuopos išrinktas jai atstovauti SLA Seimuose 1964, 1968, 1970 ir 1972 metais. Kuopoje ėjo įvairias pareigas (pastaruoju metu vicepirmininko).

Mirus A. Miliauskui, brolis Paulauskas buvo išrinktas 7-tos apskrities pirmininku. Eidamas šias atsakingas apskrities pirmininko pareigas, jis pagyvino veiklą, SLA centrui ir SLA Prezidentui talkino

VYT. PAULAUSKAS

atgaivinti keletą Kuopų. Jis niekuomet neatsisakė darbo. SLA Pild. Tarybai paskelbus SLA 85 metų sukaktuvinį vajų, V. Paulauskas pasiryžo sustiprinti organizaciją. Nuo 1972 m. sausio 1 d. iki sukaktuvinio 57-to Seimo jis įrašė suaugusių 9, vaikų 7 ir du draugybės narius. Kiekvienas aplikantas po nemažiau \$1,000 apdraudos! Reiškia, šiame SLA vajuje jis neša visus organizatorius ir nebe reikalo pakviestas į generalinius organizatorius.

Šiais metais Miami Beach seime jis buvo išrinktas į seimo skundų ir apeliacijų komisijos pirmininkus. Taip pat šiame Seime Vytautas Paulauskas pabrėžė, kad į sekančią Seimą jis atveš dar 21 naują narį. Jo ryžtą darbuotis SLA labui delegatai priėmė entuziastišku plojimu. Nėra abejojimo, kad visas Susivienijimas didžiuojasi tokiu veikliu nariu. (A)

Cleveland, Ohio

Įvykęs rugpiūčio mėn. pradžioje, nors ir negausus dalyviais, buvo sėkmingas. Aptariant dienos reikalus, nariai paskatinti judriau domėtis naujų narių verbavimu, kurie būtini Kuopos narių brolijos ne tik išlaikymui, bet ir papildymui.

Kuopos išdo sekretorius Povilas Šukys pateikė šių metų pirmo pusmečio Kuopos pajamų ir išlaidų apyskaitą.

Baigus dienos reikalų darbotvarkę, Kuopos atstovas Povilas Šukys, dalyvavęs Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seime, padarė išsamų pranešimą apie jo eigą bei svarbesnius nutarimus, liečiančius visų Kuopų gyvavimą ir veiklą. Pranešimas susirinkimo dalyvių išklaustas dideliu dėmesiu, o pranešėjui Povilui Šukiui sutartinai pareikšta broliška padėka už veiksmingą dalyvavimą SLA Seimo darbų svarstymuose ir už turiningą pranešimą.

Baigus susirinkimo darbotvarkę, pirmininkas Vytautas A. Braziulis pakvietė dalyvauti broliško bendravimo pobūvyje, kuris įvyko jaučioje Kuopos Išdo sekretoriaus Povilo Šukio sodyboje.

Jaukių pobūvių su skaniais užkandžiais paruošė sodybos šeimininkai P. ir J. Šukiai, kurie maloniai leido jųjų gražią sodybą panaudoti susirinkimui ir broliškam pobūviui. Lietuviškas nuoširdus Kuopos visų narių ač ū!

Sekantis susirinkimas įvyks spalio mėnesio pirmo pirmadienio (2 dieną) popietę Kuopos pirmininko Vytauto ir Noros Braziulių sodyboje, 3757 Northwood Road, University Heights 44118. Susirinkimo, naujų narių įrašymo ar kitokiais reikalais malonėkite susisiekti telefonais: V. A. Braziulio - 321-2443, P. Šukio - 382-4941 ir kitų SLA 14 Kuopos Valdybos narių telefonais.

Chicago, Ill.

1972 m. lapkričio 12 d. - sekmadienį - 11 val. priešpiet įvyksta Lietuvių Tautinės Sandaros Seimas. Jo vieta - Sandaros patalpos, 840 W. 33 St., Chicago, Ill.

Tą pačią dieną 2 val. po pietų įvyksta ir Tėvynės Mylėtojų Draugijos Seimas, šaukiamas L. T. Sandaros namuose, į kurį atvykti Tėvynės Mylėtojų Draugija kviečia visus tėvynainius.

Ansonia, Conn.

SLA 4-TOS APSKRITIES METINIS SUVAŽIAVIMAS

5. m. spalio 29 d. (sekmadienį), Šv. Antano parapijos salėje, 199 N. Main St., Ansonia, Conn., įvyks SLA 4-tos Apskrities metinis suvažiavimas. Pradžią 11 val. ryto.

Visos SLA 4-tos apskr. kuopos prašomos atsiųsti savo atstovus. Jei kuri kuopa nebūtų gavusi pakvietimo, malonėkite šį pranešimą laikyti oficialiu kvietimu ir dalyvauti šiame suvažiavime.

Nuoširdžiai kviečiami atsilankyti SLA nariai ir svečiai.

LIONGINAS KAPECKAS,
SLA 4-tos apskr. sekr.

Hartford, Conn.

Pirmas po atostogų SLA 124 Kp. susirinkimas įvyks spalio mėn. (October) 8 d., 2 val. p. p. Lietuvių Klube, 227 Lawrence Street, Hartford. Bus renkami atstovai į apskrities suvažiavimą.

Nariai prašomi gausiai dalyvauti ir susimokėti mokesčius.

L. KAPECKAS,
Fin. Sekr.

Detroit, Mich.

LŽS-gos Detroito skyrius spalio 22 d. 3 val. Lietuvių Namuose rengia žurnalisto, dramaturgo ir rašytojo Vytauto Alantos 70 metų sukakties progą pagerbimą. Bus akademija, meninė dalis ir kavutė. Jo knygą "Amžinasis Lietuvis" pristatys žurnalistas Alfonsas Nakas. Aktorius Kazys Gričius pasakaitys iš V. Alantos kūrybos, o jaunieji aktoriai paruošti aktorius Karolio Balio suvaidins kai kuriuos jo parašytų veikalų dalykus. Meninei daliai pasibaigus bus vaišės ir kavutė.

Vytautas Alantas yra SLA 352 Kuopos narys ir šiame jo minėjime turėtų dalyvauti visi 352 Kuopos nariai.

Lawrence, Mich.

Kiek tik norite, obuolių ir kriaušių galite prisiskinti patys. Važiokite 94 keliu iki Lawrence, Mich., išsisukite Exit 52. Pravažiuoti miestelį ir važiuoti 1 mylią į šiaurę 673 keliu. Dešinėje pusėje ant kalniuko rasit Tony Andreičik sodus.

Telefonuokite: (616) 674-8472, Būsime priimti.

Tėvynė, 1972 m. rugsėjo 29 d.

ENCYCLOPEDIA LITUANICA

The only complete reference source on Lithuania and its people.

Available now by subscription — directly from the publisher. The cost is \$25.00 per volume. Substantial discounts to libraries and educational institutions.

ENCYCLOPEDIA LITUANICA
395 W. Broadway, P.O. Box 95 • So. Boston, Mass. 02127 U.S.A.

The Encyclopedia Lituanica is the first work of its kind to appear in the English language. It provides essential information about Lithuania and the Lithuanian nation.

Subjects covered in the encyclopedia:

- the land, the nation, and the state
- major historical and political events
- social and economic structure
- religious and cultural life
- language, literature, and art
- science and education
- persons and organizations
- Lithuanian communities abroad

The completed encyclopedia will contain approximately 7000 articles written by some 200 scholars, each qualified in his respective field. Nearly all articles include a selected bibliography of authoritative works for further study of the subject. The illustrations, totaling more than 1500, are primarily functional in character.

The Encyclopedia Lituanica will consist of six volumes (about 3600 pages.) The first and second volumes are published and the set will be completed in 1973-74.